

**Sprawozdanie opisowe z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rudzie Śląskiej
za 2018 rok**

SPIS TREŚCI

I. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2018	str. 3
II. Informacje ogólne	str. 3-4
III. Zadania statutowe realizowane przez Ośrodek w 2018 roku	str. 4-10
IV. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2018r.	str. 11-12
V. Szczegółowe sprawozdania komórek organizacyjnych Ośrodka	str. 13
1. Dział Pomocy Środowiskowej	str. 13-17
2. Dział Świadczeń	str. 17-20
3. Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi	str. 20-31
4. Dział ds. Asysty Rodzinnej	str. 31-38
5. Dział Obsługi i Finansowania Opieki nad Dzieckiem	str. 38-42
6. Dział Pieczy Zastępczej	str. 43-47
7. Dział Świadczeń Rodzinnych	str. 47-52
8. Dział Świadczeń Wychowawczych	str. 52-53
9. Dział Świadczeń Alimentacyjnych	str. 53-56
10. Dział Dodatków Mieszkaniowych	str. 56-58
11. Dział Klub Integracji Społecznej	str. 58-62
12. Dział Realizacji Projektów	str. 62-68
13. Sekcja Obsługi Stron	str. 69-71
14. Zespół Samodzielnych Stanowisk	str. 71-73
15. Samodzielne Stanowisko Głównego Specjalisty ds. Analiz Społecznych	str. 73
16. Specjalistyczne Poradnictwo Prawne	str. 73-74
17. Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią	str. 74-76
18. Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Osób Niepełnosprawnych	str. 77-78
VI. Zasoby kadrowe MOPS	str. 79-83
VII. Plan potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2019r.	str. 84-87

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1** - Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2018r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.
- Załącznik nr 2** - Roczne sprawozdanie z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2018 oraz zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
- Załącznik nr 3** - Roczne sprawozdania za 2018r. Kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

I. STRUKTURA WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ROKU 2018

Źródła finansowania zadań Ośrodka

Środki z Budżetu Miasta- 41 802 307,37 zł, co stanowi 23,14 % całego budżetu MOPS
Środki z Budżetu Państwa - 138 251 263,47 zł, co stanowi 76,52 % całego budżetu MOPS

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego 630 093,33 zł, co stanowi 0,35 % całego budżetu MOPS

Suma: 180 683 664,17 zł

II. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej jest jednostką organizacyjną Miasta Ruda Śląska powołaną uchwałą Nr 55/XIII/90 z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz innych zadań przekazywanych do realizacji organom samorządowym gminy oraz powiatu.

Podstawę działalności Ośrodka stanowi ustawa o pomocy społecznej. Przedmiotem działalności Ośrodka w 2018r. były zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej,
- ustawy o samorządzie gminnym,
- ustawy o samorządzie powiatowym,
- ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o systemie oświaty,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- ustawy o finansach publicznych,
- ustawy o rachunkowości,
- ustawy - Prawo zamówień publicznych,
- ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy o cudzoziemcach,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- kodeksu postępowania administracyjnego,
- ustawy Prawo energetyczne,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- statutu.

III. ZADANIA STATUTOWE REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK W ROKU 2018

Ośrodek realizuje cele i zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej oraz przepisach wydanych na jej podstawie, a w szczególności podejmuje działania zmierzające do zaspakajania niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, oraz w miarę możliwości do życiowego ich usamodzielnienia, oraz do integracji tych osób i rodzin ze środowiskiem, a także zapobiega powstawaniu trudnych sytuacji życiowych rodzących zapotrzebowanie na pomoc społeczną.

1. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej obejmujące w szczególności:

- 1) przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 3) prowadzenie pracy socjalnej;
- 4) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizację zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

2. Ośrodek realizuje zadania własne Miasta o charakterze obowiązkowym polegające na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) sporządzaniu corocznie oceny zasobów Miasta w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielaniu schronienia, zapewnianiu posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków okresowych;

- 5) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych;
- 6) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom, które nie posiadają dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawaniu zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacaniu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) opłacaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 11) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków stałych;
- 12) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 13) organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- 14) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 15) dożywianiu dzieci;
- 16) sprawieniu pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 17) kierowaniu do domu pomocy społecznej i ponoszeniu odpłatności za pobyt mieszkańca Miasta w tym domu;
- 18) pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 19) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

3. Ponadto Ośrodek realizuje zadania własne Miasta polegające na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawaniu i wypłacaniu pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowaniu do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowaniu innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb, w tym tworzeniu i realizacji programów ostonowych;
- 5) współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

4. Ośrodek realizuje zadania zlecone Miastu, do których należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

5. Ośrodek realizuje zadania własne powiatu polegające na:

- 1) opracowaniu, realizacji i koordynacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 2) prowadzeniu specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawaniu pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) udzielaniu pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo- wychowawcze, rodziny zastępcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno- wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) udzielaniu pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 6) prowadzeniu i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczaniu w nich skierowanych osób;

- 7) prowadzeniu mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) przyznawaniu świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz rodzin pomocowych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatku dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności, jednorazowego wydatku związanego z przyjmowaniem dziecka do rodziny, dofinansowaniem do wypoczynku, zdarzeń losowych, na utrzymanie lub niezbędny remont lokalu mieszkalnego;
- 9) opracowywaniu porozumień w sprawie umieszczania i ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz partycypowaniu w kosztach wynagrodzeń dla rodzin zastępczych;
- 10) przygotowaniu umów i aneksów do umów związanych z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz pełnieniem funkcji rodziny pomocowej lub osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- 11) współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej;
- 12) udzielaniu informacji o prawach i uprawnieniach;
- 13) szkoleniu i doskonaleniu zawodowym kadr pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 14) doradztwie metodycznym dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu miasta Ruda Śląska;
- 15) podejmowaniu innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 16) sporządzaniu sprawozdawczości oraz przekazywaniu jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

6. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

7. Wykonywanie przez Ośrodek innych zadań realizowanych przez powiat obejmujących:

- 1) dofinansowania do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;

- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, realizowanych w odpowiedzi na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) przedstawianie wniosków do planów finansowo - rzeczowych PFRON w zakresie zadań realizowanych przez miasto Ruda Śląska oraz sprawozdań rzeczowo - finansowych o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych środków finansowych z PFRON;
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa - w ramach środków finansowych otrzymywanych przez Miasto z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 8) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 9) podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 10) dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży;
- 11) przystępowanie do programów, o których mowa w przepisie art. 47 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy wymienionej w § 2 pkt 5 Statutu MOPS oraz realizacja zadań objętych tymi programami.

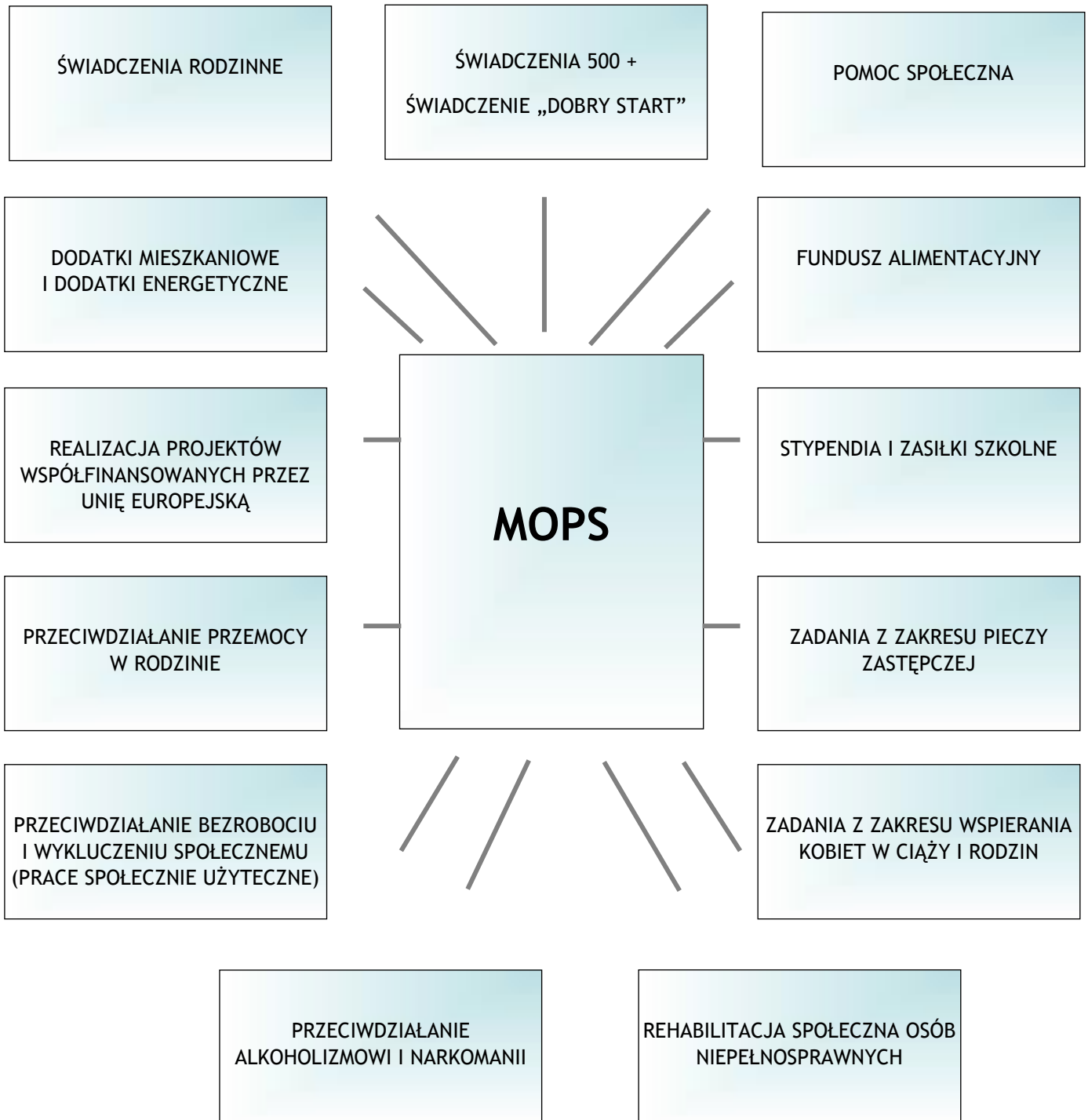
DO ZADAŃ OŚRODKA NALEŻY PONADTO:

8. Wykonywanie innych zadań Miasta z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.
9. Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatków mieszkaniowych.
10. Przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń rodzinnych.
11. Prowadzenie i świadczenie usług w Klubie Integracji Społecznej, w tym m.in. prac społecznie- użytecznych.
12. Przyznawanie i wypłacanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu Miasta.
13. Prowadzenie postępowań w sprawach świadczeń i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowań w sprawach należności dłużników alimentacyjnych.
14. Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
15. Przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego, o którym mowa w ustawie- Prawo energetyczne.

16. Weryfikowanie, w drodze wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych, oświadczenia o samotnym wychowywaniu dziecka stosownie do art. 20c ust. 8 ustawy o systemie oświaty.
17. Ustalanie i wypłacanie zasiłków, o których mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.
18. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego i wypłata tego świadczenia osobom uprawnionym.
19. Prowadzenie postępowań w sprawie świadczenia i wypłata świadczenia „Dobry start”.
20. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
21. Organizacja procesu otwartego konkursu ofert na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej organizacjom pozarządowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
22. Realizacja zapisów ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
23. Realizacja zadań z zakresu wspiera rodziny i systemu pieczy zastępczej.
24. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
25. Realizacja „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
26. Realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Ruda Śląska na lata 2015 - 2020”.

**Struktura zadań realizowanych
przez Ośrodek w 2018r.**

IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2018r.

Tabela poniższa przedstawia liczbę rodzin, w których występują określone w ustawie dysfunkcje oraz liczbę osób w tych rodzinach, jednakże należy podkreślić, że często u jednej osoby bądź w jednej rodzinie dysfunkcje występują łącznie np. ubóstwo jako główna przyczyna, która może być spowodowana bezrobociem, niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą, bądź innymi wymienionymi niżej powodami.

**1) Powody przyznania pomocy (według wymagań sprawozdawczych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej)
Stan na 31.12.2018r.**

Powód trudnej sytuacji życiowej (dysfunkcja)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1497	3824
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	192	237
Potrzeba ochrony macierzyństwa	662	2930
w tym wielodzietność	103	597
Bezrobocie	839	2302
Niepełnosprawność	1253	2393
Długotrwała lub ciężka choroba	932	1355
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	725	2671
w tym rodziny niepełne	271	860
rodziny wielodzietne	141	821
Przemoc w rodzinie	56	201
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	319	586
Narkomania	7	14
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	64	105
Trudności w integracji osób, które uzyskały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0
Zdarzenie losowe	8	20
Sytuacja kryzysowa	4	4
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

2) Typy rodzin objętych pomocą w 2018 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	3246	6780
o liczbie osób: 1	1798	1798
2	505	1010
3	328	984
4	311	1244
5	172	860
6 i więcej	132	884
W tym rodziny z dziećmi ogółem	1126	4264
o liczbie dzieci: 1	433	1089
2	352	1325
3	201	948
4	93	546
5	30	212
6	10	78
7 i więcej	7	66
Rodziny niepełne ogółem	448	1329
o liczbie dzieci: 1	216	439
2	123	384
3	69	283
4 i więcej	40	223
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	800	1009
o liczbie osób: 1	693	693
2	64	128
3	17	51
4 i więcej	26	137

Niniejsza tabela zawiera rodziny korzystające ze wszystkich form pomocy, tj.: zarówno materialnej, jak i usługowej oraz pracy socjalnej.

V. SZCZEGÓŁOWE SPRAWOZDANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH OŚRODKA

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Dział Pomocy Środowiskowej jest największym działem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, grupującym pracowników socjalnych, wykonujących swą pracę w środowisku zamieszkania osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W celu ułatwienia kontaktów klientów pomocy społecznej z pracownikiem socjalnym, pracują oni w Sekcjach Pracowników Socjalnych zlokalizowanych we wszystkich dzielnicach Miasta, udzielając wsparcia i pomocy rodzinie. Pomoc ta obejmuje zarówno wsparcie o charakterze materialnym np. zasiłki oraz o charakterze niematerialnym - w formie pracy socjalnej.

Pracownik socjalny, działając na wniosek mieszkańca naszego Miasta oczekującego pomocy, przeprowadza w miejscu zamieszkania tej osoby wywiad środowiskowy. Wywiad taki pozwala określić sytuację życiową danej osoby, rodziny, nakreślić jej problemy i wspólnie z nią ustalić plan działań pozwalający na rozwiązanie tych problemów. Wywiad przeprowadzany jest każdorazowo na wniosek klienta. Pracownik socjalny odwiedza niektóre rodziny wielokrotnie, wspierając i motywując swych klientów do aktywności w zakresie rozwiązywania, najczęściej wielu, różnorodnych problemów. Często pracownik socjalny podejmuje działania z urzędu, o charakterze interwencyjnym, kiedy krzywdzone jest np. dziecko, osoba starsza lub niepełnosprawna. Niejednokrotnie działania takie są podejmowane na wniosek policji, straży miejskiej, sąsiadów itp.

Na podstawie rozpoznania, przez pracownika socjalnego, potrzeb swoich klientów w zakresie materialnym, usług socjalnych, wsparcia psychologicznego i pedagogicznego konstruowany jest plan pomocy dla indywidualnych klientów i grup wymagających wsparcia o różnym charakterze.

Pracownik socjalny w zakresie wielu różnorodnych zadań pomocowych korzysta z konsultacji i wsparcia innych instytucji, włączając je do kręgu wsparcia rodziny - mowa tu o kuratorach sądowych, pedagogach szkolnych, psychologach. Problemy o szczególnym stopniu trudności są omawiane na Zespołach Interdyscyplinarnych, w których biorą udział wszyscy specjaliści, których wiedza może wspomóc pracownika socjalnego w jego pracy.

Pracownik socjalny mając kontakt z różnymi grupami osób i ich problemami, dokonuje także oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na różne formy pomocy, służące poprawie jakości życia i funkcjonowania w środowisku zamieszkania.

Pracownicy Sekcji Pracowników Socjalnych pełnią także dla mieszkańców danej dzielnicy funkcję informacyjną dotyczącą m.in. miejskiej infrastruktury pomocowej, ułatwiają kontakt z innymi instytucjami, udzielają pomocy w załatwieniu różnych spraw urzędowych, pełnią również ważną rolę rzecznika spraw wielu osób, które nie posiadają odpowiedniej wiedzy i umiejętności pozwalającej na samodzielne załatwienie różnych osobistych problemów.

Kontakty z pracownikiem socjalnym obejmują nierzadko konieczność poruszania bardzo osobistych tematów dotyczących życia klientów pomocy społecznej, w związku z czym jest on zobowiązany do zachowania tajemnicy służbowej.

Jednym z zadań obowiązkowych gminy realizowanych przez Dział jest prowadzenie pracy socjalnej rozumianej jako zawodowa działalność skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W zakres tych działań wchodzi pomoc w załatwianiu wszelkiego rodzaju spraw urzędowych, doradztwo, w tym prawne i psychologiczne, pomoc w utrzymaniu kontaktu z otoczeniem oraz zacieśnianiu więzi rodzinnych, integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, pomoc w adaptacji i usamodzielnieniu osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki wychowawcze, placówki resocjalizacyjne i zakłady karne, a także pomoc osobom bezdomnym w realizacji indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Praca socjalna wymaga współpracy pracownika socjalnego z wieloma podmiotami, a w szczególności organizacjami społecznymi, instytucjami charytatywnymi, służbą zdrowia, szkołami w celu przeprowadzenia wspólnych oraz uzupełniających działań. Podstawowym narzędziem pracy socjalnej prowadzonej z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo- wychowawcze jest kontrakt socjalny oraz współpraca z asystentem rodziny.

Wykaz siedzib Sekcji Pracowników Socjalnych dla poszczególnych dzielnic:

- Ruda, ul. Wolności 14,
- Godula i Orzegów, ul. Przedszkolna 6,
- Bykowina, ul. Sławika 1a,
- Halemba, ul. Solidarności 7,
- Kochłowice, ul. Ks. Tunkla 1,
- Nowy Bytom i Chebzie, ul. Markowej 22,
- Wirek, ul. Jankowskiego 8,
- Bielszowice, ul. Bielszowicka 114.

Dane dotyczące ilości spraw prowadzonych przez Dział Pomocy Środowiskowej:

1. Liczba wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych z rodzinami i osobami w miejscu zamieszkania, w celu udzielenia pomocy społecznej w różnej formie to **7 845**, w tym: **38** wywiadów przekazano do ośrodków pomocy społecznej w innych miejscowościach, a także sporządzono **207** wywiadów w celu wydania decyzji zgodnie z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
  - a) łącznie przeprowadzono pełnych wywiadów środowiskowych - **1 167**,
  - b) wywiadów kontrolnych przeprowadzonych w celu weryfikacji aktualnej sytuacji rodziny - **6 678**.
2. Liczba wywiadów w celu realizacji usług opiekuńczych w domach klientów chorych, starszych i niepełnosprawnych - **564**.
3. Liczba wywiadów i adnotacji urzędowych przeprowadzonych na potrzeby przyznawanych świadczeń rodzinnych - **408**.
4. Liczba wywiadów przeprowadzonych z rodziną osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązaną do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **260**.

5. Liczba adnotacji urzędowych dotyczących rodzin osób ubiegających się o pomoc społeczną zobowiązanych do udzielania pomocy tej rodzinie w związku z art.103 ustawy o pomocy społecznej - **482**.
6. Liczba wywiadów na dodatki mieszkaniowe - **1 122**.
7. Liczba kontraktów socjalnych - **435** (217 zawartych w 2018r. i 218 z 2017r.).
8. Ilość środowisk, w których jest prowadzona ewaluacja po zakończeniu kontraktu socjalnego - **250**.
9. Ilość rodzin, w których prowadzono pracę socjalną - **2 931**.
10. Ilość spotkań interdyscyplinarnych z uczestnictwem pracowników socjalnych - **1 323**.
11. Ilość działających Grup Roboczych w ramach procedury Niebieskie Karty - **279**, w związku z czym odbyło się **898** spotkań Grup.
12. Liczba wywiadów środowiskowych u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - **207**.
13. Liczba skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej wydanych przez pracowników socjalnych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowej 2014-2020, Podprogram 2017- **1 103** (3 146 osób objętych pomocą).

Dział Pomocy Środowiskowej prowadzi obsługę korespondencji pracowników socjalnych z różnymi instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych oraz pracy socjalnej.

Liczba zarejestrowanej korespondencji przychodzącej i wychodzącej z Działu Pomocy Środowiskowej - **11 003**.

Przygotowano informacje dotyczące **98** osób ubiegających się o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów Miasta. Rozpatrzone **27** wniosków w różnych sprawach mieszkańców związanych z problemami socjalnymi kierowanych przez Prezydenta Miasta Ruda Śląska.

Do Działu wpłynęło **629** zgłoszeń w sprawie objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieposiadających takiego ubezpieczenia, w tym **375** zgłoszeń z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta i **254** zgłoszenia na prośbę klienta oraz ośrodków i szpitali z innych miast. W sprawach tych osób prowadzono postępowania administracyjne i przygotowano **413** adnotacji urzędowych.

Realizacja projektów socjalnych:

1. W ramach projektu „Bezpieczna Rodzina” realizowanego przez pracowników socjalnych wspólnie ze Strażą Miejską miało miejsce **40** wyjazdów w godzinach popołudniowych. Odwiedzono **276** rodzin.
2. Projekt „Działajmy razem” przewiduje podnoszenie kompetencji pracowników instytucji w zakresie pomocy ofiarom i świadkom przemocy w rodzinach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”
3. Projekt „Spotkania Interdyscyplinarne” zakłada integrację instytucji budujących system wsparcia i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym. W 2018r. odbyły się **1 323** spotkania interdyscyplinarne przedstawicieli różnych instytucji w celu pomocy rodzinie w rozwiązaniu jej problemów.
4. Projekt „Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie powstawania zadłużenia wśród

klientów pomocy społecznej” obejmuje nieodpłatną pomoc prawną.

5. Projekt „Integracja lokatorów mieszkań chronionych dla seniorów”, realizowany w dwóch mieszkaniach wspólnotowych w Rudzie Śląskiej - przy ulicy Matejki i Wolności obejmuje pomoc w formie pracy socjalnej i psychologicznej pracowników MOPS.

Ponadto pracownicy socjalni przygotowali i realizowali autorskie projekty pracy socjalnej z grupą:

1. Projekt „Nasza Oma - Nasz Opa” - projekt integracyjny kierowany do mieszkańców dzielnic Goduła i Orzegów (dzieci oraz ich dziadków). W projekcie łącznie uczestniczyło **40** osób .
2. Projekt „Radość dziecka ponad wszystko”. Projekt obejmujący spotkania integracyjne dla dzieci i rodziców korzystających z pomocy społecznej. Projektem objęto **16** osób (6 rodziców i 10 dzieci).

Do obowiązków Ośrodka w 2018r. należała także obsługa organizacyjno- techniczna **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, która prowadzona jest przez Zespół Przeciwdziałania Przemocy znajdujący się w strukturze Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

Do zadań Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w 2018 roku należało:

1. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”,
2. wsparcie metodyczne grup roboczych w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”, w tym:
  - 1) koordynowanie działań grup roboczych powołanych w związku z realizowaną procedurą Niebieskiej Karty,
  - 2) udział w grupach roboczych w celu udzielania wsparcia merytorycznego i konsultacyjnego w zakresie realizowanych planów pomocy rodzinom z problemem przemocy- pracownicy ZPP uczestniczyli w **699** spotkaniach Grup Roboczych,
3. prowadzenie całokształtu spraw związanych z obsługą techniczno - organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach obsługi organizacyjno- technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie podjęto następujące działania:

W ramach realizacji tego zadania w 2018 roku:

1. Przyjęto, rejestrowano i prowadzono ewidencję Niebieskich Kart- **160** „Niebieskich Kart- formularz A” wszczynających procedurę oraz **51** „Niebieskich Kart- formularz A” założonych w rodzinach, w których procedura jest już wszczęta.
2. Przygotowano:
  - 1) zaproszenia dla poszczególnych członków Grup Roboczych, na pierwsze spotkanie Grupy, a w razie potrzeby na kolejne spotkania Grupy - **1 034**,
  - 2) wezwania na spotkanie Grupy Roboczej oraz wysyłanie ich do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie - **293**,
  - 3) zaproszenia na spotkania Grupy Roboczej dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **186**,

- 4) informacje do koordynatorów dotyczące zmiany składów poszczególnych Grup Roboczych - **241**,
  - 5) informacje do członków Grup o zakończeniu uczestnictwa w działaniach Grupy Roboczej - **178**,
  - 6) informacje dla poszczególnych członków Grup Roboczych o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” - **1 192**,
  - 7) informacje do koordynatorów poszczególnych Grup Roboczych (w związku z wnioskiem o zakończenie działań) zawierających wskazówki Zespołu Interdyscyplinarnego, co do kontynuowania działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” - **4**,
  - 8) inne pisma, dotyczące prac Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego - **151**.
3. Przekazano do organów ścigania **76** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (w tym 20 przez członków grupy roboczej w czasie trwania procedury Niebieskie Karty).
  4. Współpracowano z instytucjami realizującymi procedurę Niebieskie Karty w sprawach dotyczących gromadzenia dokumentacji związanej z prowadzeniem tej procedury.
  5. Prowadzono kalendarz posiedzeń Zespołu oraz organizowano spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym:
    - 1) przygotowywano zaproszenia dla członków Zespołu - **25**,
    - 2) przygotowywano dokumentację na spotkanie Zespołu,
    - 3) protokołowano na spotkaniach Zespołu.
    - 4) przygotowano projekty uchwał podejmowanych przez Zespół - **271**.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Przewodnicząca Zespołu przedłożyła sprawozdanie z jego pracy za 2017r. we wskazanym terminie (do 31.03.2018r.). Sprawozdanie za 2018r. zostało złożone w terminie do 31.03.2019r.

Ponadto przygotowano:

1. wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Ostonowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” Edycja 2018.
2. sprawozdanie z realizacji programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w mieście Ruda Śląska na lata 2015-2020 za 2017r. w ustalonym terminie do 15 lutego. Sprawozdanie za 2018r. zostało przygotowane do 15 lutego 2019r.

2. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ

W roku sprawozdawczym Dział Świadczeń wydał **18 673** decyzje administracyjne, w tym **16 847** decyzji przyznających, **921** decyzji odmownych i **184** decyzje umarzające.

W ramach zadań własnych gminy udzielono pomocy na kwotę **10 345 459,34 zł**.

Formy udzielanej pomocy

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Kwota świadczeń
posiłek	1 146 osób (w tym 111 osób dorosłych, 350 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 687 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej)	535 156 zł (w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020)
dożywianie bez wydania decyzji administracyjnych i przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	99 dzieci w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020” *	24 476 zł
zasitek celowy na pokrycie niezbędnych potrzeb powstałych w wyniku zdarzenia losowego	18 osób	40 000 zł
zasitek celowy i w naturze	2 120 osób	4 593 289,42 zł (w tym: zasiłki celowe specjalne dla 449 osób na kwotę 129 162 zł i świadczenia pieniężne na zakup żywności dla 2 004 rodzin na kwotę 3 940 368 zł)
zasitek okresowy	1 564 osoby	2 459 993,22 zł (świadczenie to realizowano w całości z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych)
zasitek stały	573 osoby	2 427 605,44 zł
sprawienie pogrzebu	32 osoby	26 060 zł

* Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.41.2014 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 27.02.2014r. Adresatami Programu są dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej oraz uczniowie do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi gminy (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne) , do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Miasta Ruda Śląska.

Program jest elementem polityki społecznej Miasta Ruda Śląska w zakresie poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży, kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W latach następnych realizowany będzie Program ostonowy pod nazwą: „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2019 - 2023”, który został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.234.2018 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 19.12.2018r.

Ponadto realizowane były następujące gminne programy ostonowe:

- 1) Program „Oszczędzam z wodomierzem”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą nr 791/XLI/2005 Rady Miejskiej Ruda Śląska z dnia 19 maja 2005r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do osób i rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), które nie są w stanie pokrywać narastających wciąż opłat za zużycie wody.
- Cel Programu: Sfinansowanie najuboższym mieszkańcom Miasta Ruda Śląska zakupu wodomierzy, umożliwiającym uzależnienie opłat za wodę od rzeczywistego jej zużycia.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2018 udzielono pomocy łącznie **44 osobom** na montaż **49 wodomierzy**.
- Łączna kwota realizacji programu w 2018 r. wyniosła **3 658,58 zł**.

Program ten obejmuje zadanie wynikające z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców i stanowi dla nich działania ostonowe przed nadmiernymi wydatkami na opłaty mieszkaniowe, spośród których koszty zużycia wody i odprowadzania ścieków stanowią jeden z istotniejszych składników.

2) Program „Trojaczki i więcej - pomagamy szczęściu”.

- Program został przyjęty do realizacji uchwałą Nr PR.0007.132.2012 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 31.05.2012r.
- Adresaci Programu: Program skierowany jest do rodzin (mieszkańców Miasta Ruda Śląska), w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Cel Programu: Udzielenie pomocy rodzinom- mieszkańcom Miasta Ruda Śląska, w których podczas jednego porodu urodziło się troje i więcej dzieci.
- Realizator Programu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.
- W roku 2018 udzielono pomocy **3 rodzinom**.
- Kwota realizacji programu w 2018 r. wyniosła **15 420 zł**.

W ramach ww. Programu przyznawana jest pomoc na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych (żywność, odzież, obuwie itd.) w wysokości iloczynu ilości osób w rodzinie i kwoty odpowiadającej kryterium dochodowemu dla osoby w rodzinie, określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Uprawnione rodziny mogą ubiegać się o wskazaną pomoc dwa razy w roku, w odstępach nie krótszych niż co 6 miesięcy od daty poprzedniego wniosku. Ostatnim rokiem udzielania Ww. rodzinom pomocy jest rok, w którym wieloraczki ukończą 13 lat.

W ramach zadań własnych gminy udzielono również pomocy w formie opłacenia składki na:

- ubezpieczenie zdrowotne za 485 osób pobierające zasiłki stałe na kwotę **194 307,60 zł**,
- ubezpieczenie zdrowotne za 1 osobę realizującą kontrakt socjalny na kwotę **163,08 zł**.

Dział Świadczeń udzielał pomocy w ramach projektu systemowego „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 39 osób na kwotę **17 000 zł** oraz

projektu „Ruda Śląska - nowa szansa”, w formie zasiłków celowych i celowych specjalnych dla 49 osób na kwotę 8 330 zł.

W sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień Kierownik Sekcji Działu Świadczeń przyjął 40 osób udzielając informacji o świadczeniach, uprawnieniach i sposobie załatwiania spraw.

W Dziale Świadczeń przygotowywano i weryfikowano dane z zrealizowanych zadań do następujących meldunków i sprawozdań:

1. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020 - świadczenia pieniężne na zakup żywności, posiłki.
2. Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta w zakresie dożywiania na lata 2014 - 2020” - udzielanie pomocy bez wydawania decyzji administracyjnej.
3. Meldunek kwartalny MK1, MK2 - za I kwartał i III kwartał.
4. Sprawozdanie MRPiPS - 03- półroczne i roczne.
5. Informacja dot. składek zdrowotnych i składek emerytalno-rentowych.
6. Przygotowywanie i przekazywanie informacji za pośrednictwem aplikacji CAS.

3. DZIAŁ OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Realizacja usług opiekuńczych

W roku sprawozdawczym usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń w Rudzie Śląskiej”. Podmiot ten został wyłoniony w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

a) Zadania własne - usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej.

Realizacja usług opiekuńczych

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	295
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	40 843
<i>Koszt zrealizowanych w 2018 roku usług</i>	720 878,96 zł

b) Zadania zlecone - specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz.1598 z późn. zmianami).

Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

<i>Liczba osób objętych pomocą</i>	80
<i>Liczba zrealizowanych godzin</i>	15 665,50
<i>Koszt zrealizowanych w 2018 roku usług</i>	302 695,54zł

Ponadto usługi opiekuńcze realizowane były przez inny powiat dla mieszkańców Miasta Ruda Śląska. Usługami objęte zostały 2 osoby zamieszkałe w Katowicach, których opiekunem prawnym jest mieszkaniec Rudy Śląskiej. Wykonano 371,33 godz. usług opiekuńczych, przekazano łącznie na zadanie kwotę: 6299,68 zł (cena godz. usług: 18,67 zł).

Kierowanie do domów pomocy społecznej

Osoby, dla których organizowana pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest niewystarczająca kierowane są do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu.

Na terenie miasta Ruda Śląska w roku sprawozdawczym funkcjonowało 5 domów pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej „Senior”- miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej z siedzibą: 41-704 Ruda Śląska, ul. Puszkina 7. Dom przeznaczony jest dla 180 osób przewlekle somatycznie chorych. Skorzystało 215 osób.
2. Dom Pomocy Społecznej „Św. Elżbieta” z siedzibą: 41-700 Ruda Śląska, ul. Wolności 30. Dom przeznaczony jest dla 90 osób w podeszłym wieku. Skorzystało 128 osób.
3. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza, dla osób przewlekle psychicznie chorych z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Oddziałów Młodoży Powstańczej 3. Dom przeznaczony jest dla 53 osób. Skorzystało 56 osób.
4. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie z siedzibą: 41-707 Ruda Śląska, ul. Piłsudskiego 43. Dom przeznaczony jest dla 48 osób. Skorzystało 49 osób.
5. Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103. Dom przeznaczony jest dla 95 osób. Skorzystało 98 osób.

W 2018 roku łączny koszt utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta wyniósł: 12 923 870,70 zł. W tym z budżetu Miasta Ruda Śląska: 8 349 736,70 zł oraz 4 574

134,00 zł z budżetu Wojewody. W kwocie tej zawarty jest koszt utrzymania Domu Pomocy Społecznej „Senior”, który nie jest ujęty w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (budżet Miasta Ruda Śląska: 4 871 333,52 zł, budżet Wojewody: 591 325,00 zł).

Domy Pomocy Społecznej działające na terenie Miasta Ruda Śląska

<i>Liczba osób objętych pomocą we wszystkich dps działających na terenie Rudy Śląskiej w trakcie roku sprawozdawczego</i>	546
<i>Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym</i>	81
<i>Liczba wniosków dps*</i>	172

* Wśród złożonych wniosków o dps są wnioski osób z poza Rudy Śląskiej. Osoby oczekujące na dps z obawy o swój stan zdrowia składają wnioski „na przyszłość”, nie zawsze są gotowe na pójście do dps w momencie uzyskania wolnego miejsca. Osoby wymagające zabezpieczenia w dps są umieszczane niezwłocznie.

Ze względu na brak na terenie naszego Miasta domów dla przewlekle psychicznie chorych mężczyzn oraz dorosłych kobiet niepełnosprawnych intelektualnie, jak również w nagłych przypadkach, konieczne jest kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląską. Koszt utrzymania mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących poza Rudą Śląska wyniósł w 2018 roku **4 692 634,84 zł**.

Należy nadmienić, że niektóre gminy nie posiadają na swoim terenie domów pomocy społecznej, dlatego wnioskują o umieszczenie w naszych domach swoich mieszkańców. To w konsekwencji powoduje zmniejszenie kosztów utrzymania placówek przez Miasto Ruda Śląska.

Domy Pomocy Społecznej poza powiatem

<i>Liczba osób objętych pomocą w roku sprawozdawczym</i>	166
<i>Liczba osób umieszczonych w dps w roku sprawozdawczym</i>	15
<i>Liczba osób oczekujących na dps</i>	31

Kierowanie do Dziennego Domu „Senior - Wigor”

Dzienny Dom „Senior- Wigor” z siedzibą w Nowym Bytomiu przeznaczony jest dla 60 osób starszych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

W okresie sprawozdawczym z usług Domu korzystały **72** osoby. Pensjonariusze ponoszą odpłatność za usługi zgodnie z tabelą odpłatności przyjętą uchwałą Rady Miasta (szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania placówki znajdują się sprawozdaniu Dyrektora Dziennego Domu „Senior - Wigor” znajdujący się w załączniku nr 3 do niniejszego sprawozdania).

Dla uczestników zajęć w Domu organizowane są zajęcia terapeutyczne grupowe i indywidualne, dostosowane do ich możliwości i zainteresowań tj.: kinezyterapia, ćwiczenia grupowe o charakterze ogólnousprawniającym i ogólnoregeneracyjnym, ćwiczenia relaksacyjne i rozluźniające, gry

stolikowe (gra w karty, gra w szachy, gry planszowe), konkursy, imprezy okolicznościowe, śpiew przy akompaniamencie, nauka piosenek, spotkania urodzinowe oraz wycieczki.

Od 2000 roku przy Dziennym Domu funkcjonuje Klub Seniora. W 2018 roku do Klubu uczęszczało 28 osób. Spotkania odbywały się w każdy czwartek w godzinach od 15.00 do 18.00. Odbyło się 48 spotkań, w tym 6 spotkań wycieczkowych. Działalność Klubu ma na celu przede wszystkim integrację ludzi samotnych.

Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.

Miasto Ruda Śląska w drodze otwartego konkursu ofert zleciło zadanie polegające na zapewnieniu pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - dziennym domu pobytu w Chorzowie. Z tej formy pomocy skorzystały 2 osoby niepełnosprawne - mieszkańcy Rudy Śląskiej, które ze względu na niepełnosprawność wymagają specjalistycznego wsparcia a Placówki funkcjonujące na terenie Miasta nie zapewniają opieki i rehabilitacji adekwatnej do stanu zdrowia i niepełnosprawności tych osób.

Liczba osób objętych pomocą: 2

Miesięczny koszt 1 osoby: 1 400,00 zł

Łączny koszt: 8 400,00 zł.

Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy finansowana jest ze środków Wojewody. Środowiskowy Dom Samopomocy jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzi swą działalność przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godz. od 7.00 do 15.00 (dotyczy SDS R-6), od 07.30 do 15.30 (dot. SDS R-1).

Zajęcia w domu organizowane są w grupach oraz indywidualnie. Dom zapewnia uczestnikom spożywanie śniadania w ramach treningu kulinarnego oraz umożliwia spożywanie gorącego posiłku przyznanego w ramach zadania własnego gminy.

Głównym zadaniem placówki jest realizacja programu wspierająco-rehabilitacyjnego mającego służyć wszechstronnemu rozwojowi osób z zaburzeniami psychicznymi na miarę ich możliwości indywidualnych oraz przygotowaniu ich do codziennego życia tak, by byli zaradni, umieli sterować własnym zachowaniem i by mogli uczestniczyć w życiu społecznym.

Osoby korzystające z usług środowiskowego domu samopomocy ponoszą odpłatność za pobyt w placówce, w sytuacji, gdy dochód osoby kierowanej przekracza kwotę 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej/kryterium dochodowego na osobę w rodzinie określonego w ustawie o pomocy społecznej. Odpłatność za wyżywienie ustalana jest na poziomie stawki żywnościowej określonej zgodnie z kalkulacją obowiązujących cen towarów i usług.

1. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Halembie, ul. Kłodnicka 91

Dom przeznaczony jest dla 43 osób. Posiada wyłącznie miejsca dziennego pobytu. W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. z pobytu dziennego skorzystało 51 osób. W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości 774 286,40 zł.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rudzie Śląskiej - Rudzie przy ul. Wolności 30.

Dom przeznaczony jest dla 21 osób. W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. z pobytu dziennego skorzystały 22 osoby.

W drodze otwartego konkursu ofert przekazano środki Wojewody w wysokości 417 094,70 zł.

Kierowanie do mieszkań chronionych

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych oraz warunki kierowania i pobytu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 roku w sprawie mieszkań chronionych oraz uchwały Rady Miasta Ruda Śląska. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej upoważnionej osoby.

a) Mieszkania Chronione dla seniorów

Na terenie Miasta funkcjonują 2 mieszkania chronione dla osób starszych. Mieszkanie chronione w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Matejki zostało oddane do użytku w listopadzie 1998r. i przeznaczone jest dla 6 osób. W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. z mieszkania skorzystało 7 osób. Stan na 31.12.2018r.: 6 osób.

W grudniu 2007r. do użytku zostało oddane mieszkanie chronione znajdujące się w strukturach Ośrodka „Święta Elżbieta” w Rudzie Śląskiej 1 przy ul. Wolności 30 (umowa użyczenia). Mieszkanie przeznaczone jest dla 3 osób. W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. z mieszkania skorzystały 3 osoby. Stan na 31.12.2018r.: 3 osoby.

Mieszkania pozbawione są barier architektonicznych. Mieszkańcy posiadają samodzielne pokoje, a do ich dyspozycji oddano wspólną kuchnię oraz węzeł sanitarny. Kwalifikacja do zamieszkania w mieszkaniu odbywa się po wnikliwej analizie sytuacji osoby ubiegającej się o taką formę pomocy.

Wszyscy mieszkańcy korzystają z usług opiekuńczych świadczone przez osobny podmiot działający na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologicznego udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

b) Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Prowadzenie mieszkań chronionych wynika z obowiązku zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi różnych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku. Wiele osób z zaburzeniami psychicznymi, które stały się klientami pomocy społecznej, w związku z chorobą, utraciło własne mieszkanie lub mieszka w warunkach uniemożliwiających rehabilitację. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową

opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. Mieszkanie chronione stanowi formę wsparcia, której można korzystać do czasu uzyskania własnego mieszkania lub na stałe. Dzięki tej formie pomocy osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą rozwijać umiejętności nabyte w toku wcześniejszej rehabilitacji oraz kształtować poczucie pełnej odpowiedzialności za podejmowane działania i decyzje.

Wszelkie sprawy socjalne załatwia pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dochodzący i sprawujący nadzór nad funkcjonowaniem mieszkań i ich mieszkańców. Wsparcia psychologiczne udziela psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, Środowiskowego Domu Samopomocy lub Poradni Zdrowia Psychicznego. Ponadto osoby przebywające w mieszkaniach objęte są pomocą w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania (zleceniobiorca wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert). Osoby te mogą także korzystać z pobytu dziennego w Środowiskowym Domu Samopomocy.

W 2018 roku w Rudzie Śląskiej funkcjonowały dwa mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w grudniu 2001 roku, dla 3 osób).
- w Rudzie Śląskiej 6 przy ul. Kłodnickiej (uruchomione w styczniu 2003 roku, dla 3 osób).

W okresie sprawozdawczym z pomocy w formie skierowania do mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało łącznie 7 osób, w tym: 3 kobiety oraz 4 mężczyzn.

c) Zabezpieczenie schronienia w formie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym

Osobom/rodzinom, których ostatnim miejscem zamieszkania było Miasto Ruda Śląska, które w szczególności ze względu na stan zdrowia, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, bezdomność, skomplikowaną sytuację życiową, zdarzenie losowe może być udzielona pomoc w formie schronienia poprzez przyznanie miejsca pobytu tymczasowego w lokalu mieszkalnym, które ma na celu przygotowanie mieszkańców do pełnej samodzielności i powrotu do środowiska.

Prawo do otrzymania tej formy pomocy mają osoby spełniające łącznie następujące warunki:

- bezdomność w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej,
- realizacja założeń programu wychodzenia z bezdomności, współpraca w tym zakresie z pracownikiem socjalnym,
- umiejętność życia w grupie,
- posiadanie ostatniego miejsca stałego zameldowania w Rudzie Śląskiej,
- zobowiązanie do przestrzegania regulaminu.

Osoby/rodziny w trakcie pobytu w lokalu mieszkalnym objęte zostają pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Mają także możliwość korzystania z innych form pomocy w postaci porad i konsultacji psychologicznych, prawnych oraz grup wsparcia.

Pomoc przyznana zostaje decyzją Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej lub innej osoby upoważnionej wraz z ustaleniem odpłatności.

W 2018 roku funkcjonowało 17 tego typu lokali mieszkalnych, z których skorzystały łącznie 43 osoby, w tym 17 kobiet z 15 dzieci oraz 11 mężczyzn.

Łączna ilość decyzji administracyjnych wydanych dla ww. zadań - 2 706.

USŁUGI I POMOC ŚWIADCZONA Z ZAANGAŻOWANIEM ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udziela pomocy osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działając na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity DZ. U. z 2016 r. Nr 2046 z późniejszymi zmianami).

Przyznane powiatowi Ruda Śląska algorytmem środki finansowe w wysokości 3 103 834 zł, uchwałą Rady Miasta zostały w 2018r. zostały rozdzielone pomiędzy zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej. W trakcie roku PUP zweryfikował swoje potrzeby i zrezygnował z przyznanych środków. Z uwagi na powyższe wszystkie środki zostały przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

<i>Środki przyznane Miastu Ruda Śląska</i>	3 103 834 zł
<i>Rehabilitacja Zawodowa</i>	0 zł
<i>Rehabilitacja Społeczna:</i>	3 103 834 zł
1. <i>dofinansowanie do uczestnictwa w wtz</i>	2 157 480 zł
2. <i>dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych</i>	204 166 zł
3. <i>dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych</i>	200 000 zł
4. <i>dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze, przedmioty ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny</i>	497 188 zł
5. <i>dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych</i>	45 000 zł

Ad 1) Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Na terenie miasta Ruda Śląska działa prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla 130 uczestników. Na realizację zadania Rada Miasta przeznaczyła ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwotę 2.157.480,00 zł, co stanowi 90 % pełnych kosztów działania Warsztatu. Pozostałe 10 % w wysokości 239.720,00 zł. Warsztat otrzymał z budżetu Miasta.

Ponadto zgodnie z art.10b ust.1 ustawy o rehabilitacji powiat, którego mieszkańcy są uczestnikami rehabilitacji w warsztacie działającym na terenie innego powiatu zobowiązany jest do pokrywania kosztów rehabilitacji w odniesieniu do swoich mieszkańców. W związku z powyższym powiat Ruda Śląska ponosi koszty uczestnictwa swoich mieszkańców w warsztatach działających w innych powiatach. W okresie sprawozdawczym wydatkowane zostały środki w łącznej wysokości 7.376,00 zł stanowiące 10 % kosztów uczestnictwa w WTZ dla 6 mieszkańców Miasta.

Ad 2) Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny jest zorganizowaną formą rehabilitacji społecznej realizowaną poprzez aktywną rehabilitację, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Pobyt na turnusie trwa 14 dni. Ośrodki organizujące turnusy rozmieszczone są w całej Polsce i przyjmują chętnych przez cały rok.

Z uwagi na ograniczone środki PFRON podjęto decyzję o przyznaniu środków na turnusy rehabilitacyjne dzieciom, które nie uczestniczyły w turnusie w 2017r. W okresie sprawozdawczym z turnusu rehabilitacyjnego skorzystało 95 dzieci z 86 opiekunami. Wydatkowano kwotę 204 166 zł.

Ad 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

Na realizację zadania zgodnie z uchwałą Rady Miasta przeznaczone zostały środki w kwocie 200.000,00 zł.

W okresie sprawozdawczym zostały zawarte umowy o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz technicznych z 14 osobami niepełnosprawnymi na kwotę 204 663,11 zł. Wyplacono dofinansowanie 14 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości 200 000 zł. Z ogólnej kwoty przeznaczonej na likwidację barier wydatkowano 180 038,10 zł na bariery architektoniczne dla 7 osób, 18 249,40 zł na bariery techniczne dla 6 osób oraz na bariery w komunikowaniu się 1 712,50 zł dla 1 osoby.

W ramach likwidacji barier architektonicznych w roku sprawozdawczym dofinansowano: budowę 1 podjazdu, zakup i montaż 2 platform (podnośników pionowych) oraz przystosowanie 4 łazienek poprzez min.: montaż uchwytów w pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych, likwidację progów, wanien i budowę natrysków, montaż antypoślizgowych posadzek oraz specjalistycznych sprzętów dostosowanych indywidualnie dla osób niepełnosprawnych.

Natomiast poprzez likwidację barier technicznych udzielono pomocy do zakupu 3 łóżek rehabilitacyjnych dla osób obłożnie chorych, 1 podnośnika transportowo - kąpielowego, nadajnika Phonak CROS II dla osoby niedosłyszącej i 1 czytaka. W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowano zakup 1 tabletu z programem Mówik PRO.

Ad 4) Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osoby niepełnosprawne mogą starać się o dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego tj. m.in. do aparatów słuchowych, obuwia ortopedycznego, wózków inwalidzkich, materacy i poduszek przeciwodleżynowych, protez, systemów FM. Warunkiem otrzymania dofinansowania do środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych jest uzyskanie potwierdzenia otrzymania dofinansowania z Narodowego Funduszu Zdrowia i przedłożenia faktury za zakupiony przedmiot.

Uchwałą Rady Miasta na realizację zadania przeznaczono środki w wysokości 497 188,00 zł. z czego dla dzieci niepełnosprawnych wykorzystana została kwota 143 830,50 zł.

Rodzaj środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych	Liczba dofinansowanych przedmiotów	Wydatkowane środki
Aparaty słuchowe	175	336 181 zł
Systemy FM	6	36 670 zł
Pieluchomajtki	22 740	25 291,03 zł
Protezy, ortozy	33	33 455 zł
Wózki inwalidzkie	11	37 390 zł
Sprzęt rehabilitacyjny	0	0 zł
Obuwie ortopedyczne	28	3 950,50 zł
Środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne pozostałe	12	21 356,67 zł
Balkoniki i podpórki	2	294 zł
Cewniki i worki stomijne	582	1 021,80 zł
Pończochy kikutowe	0	0 zł
Materace p/odleżynowe	3	990 zł
Soczewki	12	561,50 zł

Ad 5) Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

W ramach rehabilitacji społecznej ze środków PFRON pomoc otrzymują również stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych, które mogą otrzymać dofinansowanie do organizowania imprez z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki. W 2018 roku na realizację zadań z zakresu sportu,

kultury, rekreacji i turystyki Rada Miasta przeznaczyła środki w kwocie 45 000 zł, z czego dla dzieci 3 052 zł. Stowarzyszenia działające na rzecz osób niepełnosprawnych złożyły 31 wniosków na kwotę 167 672 zł. W okresie sprawozdawczym zawarto 21 umów na łączną kwotę 45 000 zł. Wszystkie organizacje, które złożyły wnioski otrzymały dofinansowanie dostosowane do posiadanych środków.

Realizacja pilotażowego programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny Samorząd”

W ramach programu realizowane są następujące zadania zawarte w dwóch modułach:

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

W ramach tego modułu realizowane są następujące obszary:

- 1) **obszar A**- likwidacja bariery transportowej
  - **zadanie nr 1**- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
  - **zadanie nr 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat B.
- 2) **obszar B - likwidacja w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym**
  - **zadanie nr 1** - pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
  - **zadanie nr 2**- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
- 3) **obszar C**-likwidacja barier w poruszaniu się
  - **zadanie nr 1** pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - **zadanie nr 2** -pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - **zadanie nr 3** -pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
  - **zadanie nr 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne.
- 4) **obszar D**- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

W 2018 roku Zarząd PFRON podjął decyzję o ograniczeniu programu i nierealizowaniu jednego z zadań, tj.: pomocy w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (obszar C zadanie 1).

Na realizację programu w roku sprawozdawczym Miasto Ruda Śląska poprzez działania MOPS pozyskało środki w wysokości 277 284,80 zł, z czego na udzielenie pomocy Beneficjentom programu 260 938,46 zł, pozostała kwota zgodnie z umową przeznaczona była na obsługę realizacji zadania, promocję programu oraz jego ewaluację.

W Module I udzielono dofinansowania w ramach następujących obszarów:

<i>Obszar</i>	<i>Zadanie</i>	<i>Liczba złożonych wniosków</i>	<i>Liczba beneficjentów</i>	<i>Kwota dofinansowania</i>
A	Nr 1 pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	1	1	6 846,75 zł
A	Nr 2 pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat B	0	0	0 zł
B	Nr 1 pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu elektronicznego lub jego elementów	8	8	44 579,80 zł
B	Nr 2 dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1	1	0 zł
C	Nr 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	6	6	17 266 zł
C	Nr 3 pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	5	1 odmowa 4 umowy	67 121,85 zł
D	pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu	18	10	10 330,16 zł

Wśród beneficjentów programu szczególnie dużym zainteresowaniem cieszył się Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym- w ciągu roku skorzystało z niego 31 osób, którym udzielono dofinansowania na kwotę 113 354,47 zł. Z uwagi na wprowadzone przez Zarząd PFRON zmiany w realizacji Programu od 2016 r. zakończenie realizacji wypłat w ramach modułu II nastąpi po zakończeniu przez studentów semestru zimowego tj. do dnia 05 kwietnia 2019r.

W okresie sprawozdawczym w ramach realizowanych przez Dział zadań zawarto łącznie 173 umowy i aneksy do umów.

Realizacja innych zadań przypisanych Działowi:

1. Przewóz osób do domów pomocy społecznej

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. zorganizowano przewóz dla 18 osób do odpowiednich placówek na łączną kwotę 8 335,58 zł.

2. Informacja dotycząca form udzielanej pomocy przez pracowników socjalnych Działu

W Dziale zatrudnionych było trzech pracowników socjalnych.

Do obowiązków pracowników socjalnych należało: przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawach:

- a) skierowania do domów pomocy społecznej,
- b) skierowania do dziennego domu pomocy społecznej,
- c) skierowania do środowiskowego domu samopomocy,
- d) odpłatności za dom pomocy społecznej,
- e) skierowania do mieszkania chronionego,
- f) pracy socjalnej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1446 wywiadów środowiskowych.

Ze względu na specyfikę środowisk objętych pomocą Działu tj. osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne oraz bezradne, niemal we wszystkich przypadkach istniała konieczność udzielania szeroko rozumianego poradnictwa lub prowadzenia pracy socjalnej.

3. Udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym.

Pracownicy Działu zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej codziennie w wyznaczonych godzinach zajmowali się również przyjmowaniem stron i udzielaniem wszechstronnych informacji. W okresie sprawozdawczym udzielono informacji ok. 3 000 osób.

4. DZIAŁ DS. ASYSTY RODZINNEJ

Dział ds. Asysty Rodzinnej zrealizował następujące zadania:

1. W ramach projektu „Asystent rodziny” zawartego w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”:
  - 1) opracowano i zrealizowano 141 planów pracy. Plany te były realizowane we współpracy z członkami rodziny oraz w konsultacji z pracownikiem socjalnym i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w sytuacji, gdy dziecko było zabezpieczone.
  - 2) udzielono pomocy w formie asystenta rodziny łącznie 133 rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej. W zależności od diagnozy praca polegała na:

- a) zdobywaniu umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, czyli praca nad prawidłowym prowadzeniem domu w przestrzeniach:
- żywienia - planowanie zakupów spożywczych, przygotowanie menu, przygotowywanie pełnowartościowych posiłków dla wszystkich członków rodziny z uwzględnieniem diety oraz dostosowanych do wieku i potrzeb dzieci, rozszerzanie diety małego dziecka, zapoznanie z piramidą żywieniową, przygotowywanie posiłków w higienicznych warunkach, motywowanie do wspólnego celebrowania posiłków i spożywania posiłków w miejscu do tego przeznaczonym, wprowadzanie nowych i ekonomicznych przepisów kulinarnych z uwzględnieniem otrzymywanej pomocy w naturze, wprowadzanie do jadłospisu większej ilości warzyw i owoców, uświadamianie negatywnego wpływu wynikającego ze spożywania nadmiernej ilości szkodliwych przekąsek, np. chipsów, napojów energetycznych itp., trening umiejętności przechowywania produktów spożywczych,
  - higieny - planowanie zakupu środków czystości i środków do higieny osobistej, omówienie i praca nad umiejętnościami związanymi z utrzymaniem czystości w poszczególnych pomieszczeniach w mieszkaniu, planowanie prac remontowych, segregacja zużytej odzieży oraz przedmiotów zbędnych w mieszkaniu, przygotowywanie listy zakupów brakującej bielizny, odzieży, a także sprzętów gospodarstwa domowego, praca nad wzrostem świadomości członków rodziny w zakresie utrzymywania higieny osobistej (higiena jamy ustnej, dbanie o czystość skóry, włosów i paznokci, zmiana bielizny i odzieży, profilaktyka i pomoc w radzeniu sobie z chorobami skóry - świerzb oraz chorobami pasożytniczymi w tym wszawicą), motywowanie do dbania o własne zdrowie, regularnych kontroli lekarskich, wizyt u lekarzy specjalistów oraz badań profilaktycznych, trening umiejętności prawidłowego dbania o zwierzęta domowe, w tym do regularnego szczepienia i odrobaczania,
  - budżetu - założenie zeszytu budżetowego służącego do planowania wydatków i monitorowania przychodów oraz rozchodów, nauka planowania wydatków, sporządzenie listy potrzeb, jak również szczegółowe omówienie sytuacji finansowej rodziny (posiadane zobowiązania finansowe m.in. kredyty, pożyczki, zajęcia komornicze, zaległe opłaty mieszkaniowe) i harmonogramu działań zmierzających do uregulowania tej kwestii, praca nad regularnym opłacaniem czynszu i innych rachunków, praca nad planowaniem zakupów w tańszych sklepach (nabywanie i doskonalenie umiejętności porównywania cen w różnych sklepach), organizowanie pomocy w naturze (odzież, pościel, zabawki, sprzęty gospodarstwa domowego, meble, żywność) i współpraca w tym zakresie z innymi instytucjami;
- b) rozwiązywaniu problemów socjalnych:
- pomoc w załatwianiu istotnych spraw urzędowych (przedłużenie umowy najmu mieszkania, rozłożenie zaległości czynszowych, energetycznych na raty itd.), motywowanie do wykorzystania własnych możliwości i uprawnień (zasiłki rodzinne, stypendia, alimenty, dodatek mieszkaniowy i energetyczny), towarzyszenie klientom w załatwianiu spraw urzędowych, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego- prawnik, pomoc w przygotowywaniu pism i wypełnianiu wniosków;

- c) rozwiązywaniu problemów psychologicznych:
  - informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w postaci pomocy psychologa, motywowanie do podjęcia stosownej terapii, współpraca z Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, motywowanie do utrzymywania abstynencji, motywowanie do konsultacji z lekarzem psychiatrą w Poradni Zdrowia Psychicznego;
- d) rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:
  - praca nad rozeznaniem relacji w rodzinie, informowanie o możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym pomocy psychologa (praca nad relacjami, praca nad kompetencjami wychowawczymi w tym - trening umiejętności stawiania granic dzieciom, znaczenie konsekwencji w wychowaniu, stosowanie systemu kar i nagród), praca nad sposobami spędzania czasu wolnego z dziećmi (wypożyczanie książeczek, gier planszowych, puzzli i innych zabawek edukacyjnych sprzyjających rozwojowi dziecka, organizowanie wspólnych zabaw i wyjść na podwórko);
- e) zapewnianiu dzieciom prawidłowego rozwoju we wszystkich przestrzeniach:
  - zdrowotnej - motywowanie do leczenia dziecka i jego konsultowania ze specjalistami zgodnie z zaleceniami pediatry, pomoc w ustalaniu terminów wizyt u specjalistów, praca nad terminowym wykonywaniem bilansów i szczepień, towarzyszenie rodzicom z dzieckiem/dziećmi u lekarza, motywowanie do regularnego podawania leków,
  - edukacyjnej - współpraca z wychowawcami w szkole i przedszkolu, motywowanie rodziców do uczestniczenia w zebraniach i konsultacjach indywidualnych, motywowanie do uzyskania pełnej diagnozy dziecka, które przejawia trudności edukacyjne lub sprawia trudności wychowawcze, pomoc w ustaleniu terminu badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, omówienie otrzymanej opinii i praca z rodzicem nad realizacją zaleceń ww. Poradni, kierowanie do placówek wsparcia dziennego i współpraca z wychowawcami,
  - emocjonalnej - praca nad budowaniem prawidłowych relacji w rodzinie, edukacja w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich, nauka rozpoznawania i wyrażania emocji w adekwatny sposób, praca nad pogłębieniem wiedzy o potrzebach dziecka na danym etapie rozwojowym, praca nad umiejętnością konstruktywnego komunikowania się z dzieckiem;
- f) wspieraniu aktywności społecznej rodzin:
  - motywowanie do udziału w grupie wsparcia dla rodziców, zachęcanie do udziału w uroczystościach ważnych dla dzieci, rozmowy dotyczące relacji sąsiedzkich, trening umiejętności korzystania ze wsparcia lokalnego, zachęcanie do korzystania z Programu Aktywności Lokalnej.
- g) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a także udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu oraz utrzymaniu zatrudnienia:
  - współpraca z Klubem Integracji Społecznej, motywowanie do współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy (rejestracja, utrzymanie statusu osoby bezrobotnej, korzystanie z ofert pracy, stażów), pomoc w napisaniu CV, pomoc w poszukiwaniu ofert pracy, zachęcanie

do skorzystania z prac społecznie-użytecznych, rozmowy dotyczące wartości pracy, pokazywanie korzyści płynących z posiadania własnych środków finansowych.

- 3) prowadzono ścisłą współpracę z placówkami wsparcia dziennego działającymi w Mieście - na bieżąco:
  - monitorowanie uczestniczenia dzieci w zajęciach świetlicowych, udział w spotkaniach interdyscyplinarnych, współpraca z wychowawcami placówek wsparcia dziennego, motywowanie rodziców do współpracy z wychowawcami;
- 4) dokonano okresowej oceny sytuacji rodziny - **607** ocen okresowych;
- 5) monitorowano sytuację rodziny po zakończeniu pracy z rodziną - **50** rodzin:
  - asystent rodziny po zakończeniu planu pracy jeszcze przez okres 3 miesięcy (lub do czasu zmiany postanowienia przez Sąd, który zobowiązał rodzinę do współpracy z asystentem) monitoruje czy wypracowane w planie pracy efekty utrzymują się;
- 6) przygotowano opinie do Sądu Rodzinnego lub na prośbę strony;
- 7) prowadzono współpracę z osobami, instytucjami i organizacjami podejmującymi działania na rzecz rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - na bieżąco:
  - współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, wychowawcami ze szkół, przedszkoli, placówek wsparcia dziennego, poradniami rejonowymi i specjalistycznymi, terapeutami Ośrodka Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej, psychologami Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- 8) prowadzono współpracę z grupą roboczą - wg potrzeb;
- 9) realizowano zadania ustawy z dn. 04.11.2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - koordynacją wsparcia były objęte trzy rodziny. Natomiast 14 kobietom w ciąży (w tym 3 w ciąży zagrożonej) objętych wsparciem asystenta rodziny udzielono porad w zakresie uprawnień wynikających z ustawy „Za życiem”.

2. Współpracowano z pracownikami socjalnymi w tworzeniu i realizowaniu indywidualnych planów pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie **22** kontraktów socjalnych.

3. Wspierano merytorycznie pracowników prowadzących pracę socjalną:

- udział w zespołach i superwizjach - **793**,
- udzielanie konsultacji indywidualnych dla pracowników socjalnych dotyczących pracy socjalnej - na bieżąco.

4. Świadczone specjalistyczne poradnictwo psychologiczne dla klientów (**106** osób) Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane poprzez:

- a) porady - ukierunkowane na określenie odpowiedniej formy pomocy,
- b) konsultacje psychologiczne - rodzinne i indywidualne,
- c) diagnozę psychologiczną,
- d) terapię wspierającą,

- e) psychoedukację w zakresie prawidłowego pełnienia ról rodzicielskich,
- f) przygotowanie i wydawanie opinii i zaświadczeń na prośbę klientów.

5. Prowadzono współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i z grupą roboczą:

- udział w pracy Zespołu - 21 posiedzeń;
- udział w grupach roboczych w prowadzonych już procedurach „Niebieska Karta” oraz w powołanych w 2018r. - 43 grupy robocze.

6. Prowadzono grupę wsparcia dla rodziców i dzieci: „Mądry rodzic - szczęśliwe dziecko”

- odbyło się 17 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięło w niej udział 19 osób, a w zajęciach dla dzieci - 9 dzieci).

Celem głównym jest podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców, stymulowanie rozwoju dzieci oraz społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi.

Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców:

- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie wiedzy na temat właściwego stosowania systemu kar i nagród.
- nabycie wiedzy na temat zasad zdrowego odżywiania się oraz dbania o higienę osobistą i otoczenia.

Stymulowanie rozwoju dzieci:

- pobudzenie wyobraźni,
- usprawnianie funkcji manualnych i ruchowych,
- doskonalenie koncentracji uwagi,
- wzbogacanie słownictwa,
- nabycie umiejętności współdziałania w grupie podczas zabawy i pracy,
- nauka zwrotów grzecznościowych.

Społeczna aktywizacja rodzin z dziećmi:

- poszerzenie samoświadomości,
- poszerzenie wiedzy o uczuciach i sposobach ich wyrażania,
- nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych,
- poznanie i zrozumienie wzajemnych potrzeb w związku partnerskim,
- nabycie umiejętności aktywnego słuchania,
- nabycie wiedzy na temat skutecznej i nieskutecznej komunikacji,
- nabycie umiejętności nawiązywania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi osobami,
- nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych,

- nabycie wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocowych oraz dostępnych form pomocy i wsparcia.

Tematy zajęć w 2018r.: „Zaproszenie do bajek”, „Bajki z sensem”, „Walentynki z igłą”, „Jak pomóc dziecku rozwiązywać jego problemy?”, „Rozpoznawanie i nazywanie emocji”, „Profilaktyka zachowań agresywnych”, „Złość”, „Pochwała i zachęta”, „Budowanie samooceny a wpisywanie dzieci w role”, „Každy może być dobrym rodzicem”, „Agresja u dziecka”, „Aktywne spędzanie wakacji z dzieckiem”, „Gry edukacyjne”, „Jesienne zabawy z dziećmi”, „Skarby jesieni”, „Zabawy z liśćmi”, „Symbole Bożonarodzeniowe”.

7. Prowadzono zajęcia „Rudzkie warsztatowo” - odbyło się 10 spotkań (z różną częstotliwością wzięty w nich udział 33 osoby i 58 dzieci).

Celem głównym jest podniesienie kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich aktywizacja społeczna.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- nabywanie umiejętności adekwatnego zachowania się w różnych sytuacjach,
- kształtowanie samoświadomości i autoprezentacji,
- wzajemna integracja, budowanie poczucia wspólnoty,
- nabycie umiejętności nawiązania i utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi,
- nabycie umiejętności stawiania i respektowania granic,
- nabycie umiejętności współdziałania i współpracy z innymi osobami,
- nabycie umiejętności łączenia zabawy i wychowania,
- nabycie umiejętności organizowania i spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- nabycie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych.

Tematy zajęć w 2018r.: „Ciekawe gry i zabawy z dzieciństwa” (2 spotkania), „Pierwsza pomoc”, „Wielkanocna inspiracje”, „Dekoracje potraw”, „Profilaktyka uzależnień”, „Dbam o zdrowie i środowisko!”, „Rudzkie Warsztatowo z Amazonkami”, „Idą święta”, „Spotkanie z Mikołajem”.

Zajęcia w ramach projektu „Rudzkie Warsztatowo” mają na celu przede wszystkim podniesienie kompetencji społecznych oraz aktywizację społeczną rodzin.

8. Prowadzono grupę wsparcia dla osób mających emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym: „moc-E” - odbyło się 10 spotkań grupy (z różną częstotliwością wzięto w niej udział 17 osób, a w zajęciach dla dzieci - 3 dzieci).

Celem głównym jest udzielenie wsparcia osobom, które mają trudności z radzeniem sobie z własnymi emocjami, aby ułatwić im funkcjonowanie społeczne.

Podniesienie umiejętności społecznych:

- rozwój osobisty w wymiarze indywidualnym każdego uczestnika,
- rozwijanie świadomości na temat powstawania i dynamiki emocji,
- możliwość odreagowania emocji nagromadzonych w interakcji społecznej,
- uświadomienie własnego potencjału,
- kształtowanie samoświadomości,

- kształtowanie własnego wizerunku, nabywanie umiejętności autoprezentacji,
- budowanie pozytywnego obrazu siebie,
- wypracowanie skutecznych sposobów radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzajemna integracja, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ze względu na brak umiejętności społecznych,
- wzajemnie udzielanie wsparcia emocjonalnego,
- utrwalenie prawidłowych zachowań w kontaktach z innymi osobami.

Tematy zajęć w 2018r.: „DDA - życie w rodzinie z alkoholem”, „Szczęście kontra smutek”, „Arteterapia - oddziaływanie kolorów na nastrój”, „Problem uzależnienia od alkoholu”, „Cyrk motyla”, „Bezpieczne miejsce”, „Spędzanie czasu wolnego”, „Komunikacja interpersonalna”, „Bajkoterapia”, „Symbole i zwyczaje bożonarodzeniowe”.

Grupa powstała by ułatwić osobom mającym emocjonalne trudności w funkcjonowaniu społecznym interakcję społeczną. Uczestnicy poszerzają swoją wiedzę na temat powstawania emocji i stresu. Grupa ma charakter otwarty, uczestniczyć może każda chętna osoba. Na zajęcia można zgłaszać się z dziećmi, z którymi są prowadzone zajęcia sprzyjające ich ogólnemu rozwojowi i umożliwiające nawiązanie społecznych kontaktów z innymi dziećmi.

9. Prowadzono pilotaż grupy „Co w środku piszczy” - odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział z różną częstotliwością 6 osób i 2 dzieci.

Celem projektu jest przede wszystkim aktywizacja społeczna rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Uczestnicy, w ramach projektu mogą zobaczyć ciekawe miejsca znajdujące się w naszym Mieście, a poprzez to poznać możliwości i sposoby aktywnego spędzania wolnego czasu, przy dysponowaniu niekoniecznie dużymi środkami finansowymi. W 2018r. uczestnicy zwiedzili dwie wystawy w Rudzkim Muzeum Miejskim oraz oczyszczalnię ścieków.

10. Prowadzono analizę pod kątem merytorycznym korespondencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Sądem dotyczącej rodzin naturalnych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - łącznie 514 pism, w tym:

- 126 wniosków o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych,
- 195 adnotacji pracowników socjalnych bądź asystentów rodziny o aktualnej sytuacji w rodzinie do toczących się postępowań sądowych,
- 193 sprawozdania asystentów rodziny z realizacji planu pracy przez rodzinę.

11. Obsługiwano i aktualizowano Program Wspierania Rodziny, który jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy art. 176 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

12. Uczestniczono w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych w m.in. następujących szkoleniach, konferencjach, warsztatach i seminariach:

- Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - rola rodzin wspierających.
- Warsztat pracy asystentów rodzin.
- Zagadnienia więzi i przywiązania.
- FAS - diagnoza i formy pomocy.
- Wzmocnienie zdrowia psychicznego osób pracujących w zakresie radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy oraz umiejętności zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym.
- Razem czy osobno - kompetencje w pomocy społecznej i opiece zdrowotnej - stan i kierunki rozwoju.
- Podnoszenie kompetencji wzmacniających zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży jako wczesna profilaktyka depresji.
- Dziecko doświadczające przemocy w rodzinie - diagnoza i pomoc.
- Formy udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- Superwizja dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

13. Organizowano zbiórki odzieży, obuwia, zabawek, sprzętów gospodarstwa domowego oraz wydawano zgromadzone przedmioty rodzinom potrzebującym - na bieżąco.

14. Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2018r. w wysokości 147 851 zł. oraz rozliczono dotację za 2017r. w kwocie 155 013, 60zł.

15. Współpracowano z innymi Działami tut. Ośrodka poprzez wsparcie merytoryczne, współpracę przy tworzeniu projektu, superwizje, konsultacje indywidualne, spotkania interdyscyplinarne.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2018r. wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

5. DZIAŁ OBSŁUGI I FINANSOWANIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

W szczególności do zadań Działu należy finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu Miasta w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej oraz prowadzenie postępowań administracyjnych związanych z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinna piecza zastępcza:

Rodziny zastępcze z terenu Miasta Ruda Śląska otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	153	207
rodziny zastępcze niezawodowe:	50	63
rodziny zastępcze zawodowe:	18	128
rodziny pomocowe:	8	11
Razem:	229	409

Rodziny zastępcze poza terenem Rudy Śląskiej otrzymujące świadczenia na dzieci:

Rodzina:	<i>Ilość rodzin</i>	<i>Ilość dzieci</i>
rodziny zastępcze spokrewnione:	16	21
rodziny zastępcze niezawodowe:	24	29
rodziny zastępcze zawodowe:	10	21
Razem:	50	71

Wynagrodzenia wraz z pochodnymi (ZUS, FP, pdof) dla zawodowych rodzin zastępczych, rodzin pomocowych oraz osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i pracach gospodarskich:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Rodziny zastępcze zawodowe, rodziny pomocowe, osoby do pomocy:	392	733 083,91

Udzielone świadczenia dla rodzin zastępczych:

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
1. Rodziny na terenie Miasta Ruda Śląska:	4844	3 341 125,83
2. Rodziny poza Miastem Ruda Śląska	865	873 985,35

Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2018 roku - **67 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z rodzinnej pieczy zastępczej:	467	296 120,36

Instytucjonalna piecza zastępcza

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone przez Miasto Ruda Śląska lub prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:

	<i>Liczba miejsc</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Prowadzone przez Miasto Ruda Śląska:		
Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	8	10
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	8	10
Rodzinny Dom Dziecka Nr 3	8	14
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie (placówka istniała do 30.09.2018r.)	70	86
Centrum Administracyjnej Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych: (OPDiR przekształcony w Centrum, które utworzone zostało 01.10.2018r. W strukturze Centrum znajduje się 5 placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie)	64	
Łącznie:	94¹ / 88²	120
Prowadzone na zlecenie Miasta Ruda Śląska:		
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	13
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjnego:	12	13
Łącznie:	24	26
Razem:	118¹ / 112²	146

¹ - liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: stan na dzień 30.09.2018r.

² - liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych: stan na 31.12.2018r.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze poza powiatem.

Dzieci umieszczone na podstawie porozumień (umów cywilno-prawnych) zawieranych pomiędzy powiatami:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość dzieci przebywająca w ciągu roku</i>
Centrum Wspierania Dziecka i Rodziny „Przystań” Pszczyna:	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dąbrowa Górnicza:	2
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna Nr 2 Samborowice:	1
Ośrodek Pomocy Dzieciom i Rodzinie Góra Włodowska:	4
Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy Gliwice:	1
Regionalna Placówka opiekuńczo-Terapeutyczna Kazimiera Wielka	1
Powiatowy Dom Dziecka Żywiec:	1
Dom Dziecka im. D. Savio w Sarnowie	2
Dom Dziecka Rybnik	2
Razem:	15

Środki wypłacane przez Dział na instytucjonalną pieczę zastępczą:

<i>Placówka</i>	<i>Ilość zleceń</i>	<i>Wydatki</i>
Rodzinne Domy Dziecka (zryczałtowana kwota na utrzymanie dziecka):	36	200 744,83
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjnego:	12	496 800,00
Ośrodek Święta Elżbieta - Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu socjalizacyjnego:	12	496 00,00
Placówki poza powiatem (porozumienia):	144	680 634,59
Razem:	202	1 857 624,83

Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy otrzymywali świadczenia w 2018 roku - **79 osób**.

	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Wydatki w zł</i>
Usamodzielniani wychowankowie z instytucjonalnej pieczy zastępczej	554	423 087,37

Inne zadania

1. Ilość wydanych decyzji administracyjnych:

<i>Decyzje administracyjne</i>	<i>Ilość decyzji</i>
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka rodzinie zastępczej:	197
dofinansowanie do wypoczynku dziecka:	55
koszty z potrzebami przyjmowania dziecka -jednorazowo	71
zdarzenie losowe dla dziecka w rodzinie zastępczej:	1
środki na utrzymanie lokalu dla rodziny zastępczej:	44
pokrycie kosztów remontu dla rodziny zastępczej:	2
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianych wychowanków:	181
pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla usamodzielnianych wychowanków:	30
pomoc pieniężna na zagospodarowanie dla usamodzielnianych wychowanków:	28
pomoc w formie uzyskania odpowiednich warunków mieszkaniowych dla usamodzielnianych wychowanków:	18
ustalające opłatę za pobyt dzieci pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	392
odstępujące od ustalenia za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców naturalnych:	162
Inne (m.in.: umorzeniowe, zmieniające, uchylające)	1 190
Razem:	2 371

2. Realizacja programu 500+:

- ilość złożonych wniosków: **102**
- ilość wydanych decyzji: **463**
- liczba udzielonych świadczeń: **3 726**

3. Realizacja Rządowego Programu „Dobry Start”:

- ilość złożonych wniosków: **359**
- ilość wydanych decyzji: **21**
- liczba udzielonych świadczeń: **337**

Łączna ilość wydanych decyzji administracyjnych w roku 2018: **2 855**

4. Ilość wydanych skierowań do placówek opiekuńczo wychowawczych: **45**
5. Ilość wniosków dot. skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem: **2**
6. Porozumienia (umowy cywilno-prawne) pomiędzy powiatami dotyczące zwrotu kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

<i>Porozumienia</i>	<i>Ilość</i>
ilość porozumień dot. dzieci z Rudy Śląskiej umieszczonych poza powiatem	79
ilość porozumień dot. dzieci umieszczonych na terenie Miasta:	70
ilość aneksów do porozumień:	15

7. Umowy cywilno-prawne w roku sprawozdawczym:

<i>Rodzaj umowy</i>	<i>Ilość</i>
rodziny zastępcze, w tym:	
- rodziny zawodowe:	15
- rodziny zawodowe specjalistyczne:	2
- rodziny zawodowe o funkcji pogotowia rodzinnego:	3
- rodziny pomocowe:	8
- osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich:	15
Łącznie:	43
umowy o prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej:	2
aneksy do umów	4
Razem:	49

8. Ilość sporządzonych sprawozdań (MRPiPS, ŚUW, UM i inne): **155**
9. Ilość przyjętych wniosków i stron (od rodziców naturalnych, usamodzielnianych wychowanków oraz rodzin zastępczych): **2 357**
10. Ubezpieczenia zdrowotne dla dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych:
- ilość dzieci objętych ubezpieczeniem: **3**
  - ilość świadczeń: **15**
  - kwota świadczeń: **756,00 zł**
11. Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego:
- ilość osób którym przyznano wynagrodzenie: **12**
  - kwota wypłaconych wynagrodzeń: **46 952,00 zł**
12. Interwencyjny przewóz dzieci:
- liczba przewozów: **40**
  - kwota: **3 132,89**

Realizacja dodatkowych zadań:

- realizacja wraz z Działem Pieczy Zastępczej 3-letniego „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Mieście Ruda Śląska na lata 2018-2020”.
- współpraca z Działem Pieczy Zastępczej przy realizacji XI Festynu dla Rodzin Zastępczych.

6. DZIAŁ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej realizowali w 2018 roku następujące zadania:

Działania w zakresie pieczy zastępczej

- Okresowe oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych: **502**
- Ilość opracowanych/ modyfikowanych planów pomocy dziecku: **548**
- Udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w Rodzinnych Domach Dziecka i Placówkach Socjalizacyjnych: **144**
- Liczba konsultowanych ocen rodzin zastępczych: **131**
- Ilość pism służących pozyskiwaniu informacji na temat sytuacji rodziców biologicznych dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub jego sytuacji szkolnej: **636**
- Ilość sprawozdań do sądu o całokształcie sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej: **549**
- Liczba pism do sądu m.in. o zmianę zarządzeń opiekuńczych, uregulowanie sytuacji prawnej, rozwiązanie rodziny zastępczej: **158**
- Monitorowanie sytuacji usamodzielnianego wychowanka w miejscu pobytu tymczasowego: **383**
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia: **342**
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową programów usamodzielnienia: **33**
- Liczba wniosków o pomoc zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków: **200**
- Ilość przestanych zgodnie z właściwością miejscową wniosków o pomoc: **9**
- Ilość opinii o rodzinach zastępczych dla celów DOFOD (umieszczenie większej ilości dzieci, podejmowanie dodatkowego zatrudnienia osób w rodzinach zastępczych, przekwalifikowanie RZ niezawodowej na RZ zawodową): **19**
- Pozostałe pisma, zaświadczenia i adnotacje urzędowe: **1 267**
- Ilość obsługiwanych widzeń rodzin naturalnych z rodzinami zastępczymi: **74**
- Pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia: 8 pracowników
- Współpraca z RZ spoza powiatu (wymiana informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej dzieci, konsultowanie i koordynacja działań): 1 pracownik
- Współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym, w tym zgłaszanie do adopcji dzieci z uregulowaną sytuacją prawną i koordynowanie spraw adopcyjnych: 7 pracowników
- Koordynowanie pracy z rodziną naturalną, gromadzenie informacji o RN, współpraca z Działem Asysty Rodzinnej.
- Organizacja i udział w Festynie Rodzin Zastępczych.
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem POMOCNI wyjazdu integracyjnego do Brennej pn. „Być razem, być blisko” dla 40 osób z rodzin zastępczych zawodowych.
- Praca merytoryczna nad nowelizacją programu szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze pt. „DOM”.
- Poszukiwanie i pozyskiwanie rodzin zastępczych, prowadzenie naboru na Szkolenie Rodzin

- Zastępczych oraz inne szkolenia, uroczystości czy kolonie dla dzieci.
- Praca merytoryczna nad procedurami i dokumentacją DPZ.
  - Opracowanie i przeprowadzenie warsztatu dla rodzin zastępczych: 1 pracownik.
  - Konsultacje wewnętrzne pracowników DPZ.
  - Rejestr i archiwizacja akt.
  - Opracowanie statystyki działu.

Badania kandydatów na rodziny zastępcze

- 1 rodzina zgłosiła swoją kandydaturę do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej - koordynator i psycholog przeprowadzili wizytę domową oraz sporządzili stosowne opinie. Po odbyciu szkolenia dla rodzin zastępczych i stażu rodzina została zakwalifikowana do pełnienia wnioskowanej funkcji.
- Odbyła się 1 komisja kwalifikacyjna wstępna kandydatów na Szkolenie Rodzin Zastępczych oraz 2 komisje kwalifikacyjne ostateczne - na rodzinę zastępczą niezawodową oraz przekwalifikowanie rodziny zastępczej niezawodowej na zawodową.
- W zakresie opiniowania kandydatów na rodziny zastępcze z zalecenia sądu koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili 27 konsultacji osobistych i 57 telefonicznych z kandydatami. Przeprowadzono diagnozę psychologiczną 19 rodzin (tj. 27 osób) pod kątem oceny ich motywacji i predyspozycji wychowawczych. Sporządzono 29 opinii koordynatorskich oraz 25 psychologicznych o kandydatach dla sądu.
- Psycholodzy przeprowadzili również rebadania 23 rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych (tj. 41 osób) oraz 4 konsultacje z 3 kandydatami na opiekunów w zawodowych rodzinach zastępczych. Łącznie sporządzono 26 opinii z powyższych działań.

KOORDYNATORZY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Przeprowadzono 705 konsultacji osobistych oraz 2 183 telefoniczne z klientami. Odbyło się 1 230 wizyt pracowników w środowisku.

SPECJALIŚCI PRACY SOCJALNEJ

Przeprowadzono 703 konsultacje osobiste i 604 telefoniczne z klientami. Podjęto 511 wizyt w środowisku. Wykonano 76 wywiadów środowiskowych u usamodzielnianych wychowanków. Przesłano zgodnie z właściwością miejscową 3 wywiady.

Skierowano do miejsca pobytu tymczasowego 15 osób (w tym 9 kobiet i 6 mężczyzn) oraz monitorowano ich funkcjonowanie.

PSYCHOLODZY

Kontakt z psychologami Działu Pieczy Zastępczej podjęto 197 osób, w tym: 58 rodzin (139 osób) i 58 osób indywidualnie. Wykonano 947 usług psychologicznych.

Działania interwencyjne

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w **32** interwencjach obejmujących:

- zabezpieczenie dziecka w pieczy zastępczej (**4** zabezpieczonych dzieci),
- realizację postanowień Sądu Rejonowego o zabezpieczeniu dzieci (**28** zabezpieczonych dzieci).

Ponadto **71** razy koordynowano działania interwencyjne (rozmowy telefoniczne z interwentami, innymi profesjonalistami i instytucjami, sporządzanie i przekazywanie pism na rzecz zabezpieczenia dzieci).

Konsultacje interdyscyplinarne

Przeprowadzono **3 022** konsultacje osobiste i telefoniczne z profesjonalistami, m.in. pracownikami Sądu Rejonowego, placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek służby zdrowia i placówek oświatowych.

Prowadzenie różnego typu Grup

I. Szkolenie Rodzin Zastępczych

typ grupy: szkoleniowa/warsztatowa/psychoedukacyjna/wykładowa

Edycja XXVIII - czas trwania: 2.03.2018 - 15.06.2018

prowadzenie: psycholog DPZ

liczba spotkań: **13**

liczba uczestników: **12**, w tym   liczba małżeństw: **1**

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: **0**

ukończyło: **12** osób, w tym   liczba małżeństw: **1**

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: **0**

Edycja XXIX - czas trwania: 17.09.2018 - 17.12.2018

prowadzenie: psycholog DPZ

liczba spotkań: **13**

liczba uczestników: **7**, w tym   liczba małżeństw: **1**

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: **2**

ukończyło: **7** osób, w tym   liczba małżeństw: **1**

liczba kandydatów na rodziny zastępcze: **2**

II. Szkolenie uzupełniające dla kandydatów na zawodową rodzinę zastępczą

typ grupy: szkoleniowa/warsztatowa/psychoedukacyjna/wykładowa

czas trwania: 15.11.2018 - 29.11.2018

liczba spotkań: **3**

liczba uczestników: **2** osoby (**1** małżeństwo)

III. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych „Cafe RZ”

typ grupy: wsparcia/psychoedukacyjna

prowadzenie: psycholog i koordynatorzy DPZ

liczba spotkań: **10**

liczba uczestników: **4**

IV. Szkoła dla Rodziców

typ grupy: psychoedukacyjna/warsztatowa

czas trwania: 8.11.2017 - 17.01.2018

liczba spotkań w 2018r.: 3 (ogółem 10)

liczba uczestników: 11

czas trwania: 14.11.2018 - 23.01.2019

liczba spotkań w 2018r.: 6 (ogółem 10)

liczba uczestników: 16

Działania na rzecz dzieci z problemem FAS

- Liczba wywiadów z opiekunami dzieci: 11
- Liczba badanych dzieci: 9
- Ilość diagnoz neurorozwojowych: 9
- Ilość indywidualnych programów neurostymulacji: 9
- Liczba wydanych opinii: 10
- Liczba przeprowadzonych instruktaży do programów neurostymulacji: 10
- Praca koncepcyjna na temat FAS - przygotowywanie materiałów do pracy z dziećmi, analiza dokumentacji medycznej, psychologicznej i pedagogicznej badanych dzieci.

Przesłuchania, rozprawy

- Uczestnictwo w rozprawie sądowej w charakterze świadka: 2
- Przesłuchanie w Komendzie Miejskiej Policji w charakterze świadka: 5

Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”

Pozyskano dofinansowanie w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” w 2018r. w wysokości 125 843 zł. oraz rozliczono dotację za 2017r. w kwocie 140 927 zł.

Udział w zebraniach zespołu, superwizjach, szkoleniach, konferencjach

- Liczba zebrań zespołu: 45
- Liczba superwizji szkoleniowych Organizatora Pieczy Zastępczej: 4
- Liczba superwizji indywidualnych: 10
- Udział w szkoleniu „Wybrane zagadnienia prawne z obszaru pieczy zastępczej i wspierania rodziny”,
- Udział w szkoleniu „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach w rodzinach wieloprotymowych”,
- Udział w szkoleniu „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania pieczy zastępczej” I moduł,
- Udział w seminarium interdyscyplinarnym „Zranione dzieci – praca z wychowankami pieczy

zastępczej”,

- Udział w szkoleniu „FAS – diagnoza i formy pomocy”,
- Udział w konferencji „Światowy Dzień FAS: FAS wśród innych zaburzeń neurorozwojowych”,
- Udział w konferencji szkoleniowej „Szaleństwo? Zaburzenie? Granice normy”,
- Udział w konferencji z okazji XI Metropolitalnego Święta Rodziny „Rodzina – wartość, która łączy”,
- Udział w konferencji „Dialog, motywacja, rodzina” (System wspierania rodzin zastępczych,
- Udział w konferencji „Podnoszenie kompetencji wzmacniających zdrowie dzieci i młodzieży, wczesna profilaktyka depresji”,
- Udział w festiwalu świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych „Świetlandia”.

Zakres zadań realizowanych przez Dział zawarty jest również w rocznym sprawozdaniu z działalności i efektów pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - organizatora pieczy zastępczej za rok 2018 oraz zestawieniu potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

7. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Dział Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku:

Świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów:

- ilość rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów: **9001**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów: **12744**

Jednorazowe świadczenie „Za życiem”:

- ilość rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia „Za życiem”: **17**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **19**

Stypendia szkolne:

- ilość rodzin, którym udzielono stypendia: **455**
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **633**

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: **9**
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: **8**

Ilość korespondencji w sprawach pomocy materialnej uczniom (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **933**.

I. Realizacja świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem”:

1. Zasiłki rodzinne wypłacono: 7 828 798 zł.
2. Dodatki do zasiłków wplacono: 4 146 134 zł.
3. Świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne) wypłacono: 19 583 691 zł.
4. Jednorazowa zapomoga (becikowe) wypłacono: 1 048 000 zł.
5. Świadczenia rodzicielskie: wypłacono: 4 661 806 zł.
6. Zasiłki dla opiekuna wypłacono: 264 281 zł.
7. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem” wypłacono: 68 000 zł.

Ogółem wypłacono: **37 600 710 zł**

(w tym zawarta kwota **42 082 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2018, które zostały odzyskane w danym roku).

8. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacono: **2 240 058 zł.**
9. Składki na ubezpieczenie zdrowotne wypłacono: **225 715 zł.**

Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie „Za życiem”: **1 074 429 zł.**

III. Realizacja pomocy materialnej uczniom

Stypendia szkolne:

- ilość dzieci, którym udzielono stypendia: **455**
- ilość decyzji wydanych w sprawach stypendium szkolnego: **633**

Zasiłki szkolne:

- ilość dzieci, którym wypłacono zasiłki szkolne: **9**
- ilość decyzji wydanych w sprawach zasiłku szkolnego: **8**

Ogółem na pomoc materialną uczniom wypłacono: **336 617 zł**

Szczegółowy podział rodzin korzystających w 2018 roku ze świadczeń realizowanych przez dział:

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, w tym:	3564	103313

Zasiłek rodzinny		
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do 5 lat	1830	20051
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 5-18 lat	2593	41267
Zasiłek rodzinny na dziecko w wieku 18-24 lat	386	3138
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:		
Urodzenie dziecka	363	368
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	191	1418
Samotnego wychowywania dziecka	389	4378
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	772	11035
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	619	6612
Rozpoczęcia roku szkolnego	2061	3381
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	135	853
Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art. 5 ust. 3	430	10812
Świadczenia opiekuńcze, w tym:	5256	63627
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	5092	55586
Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki	667	7261
Specjalny zasiłek opiekuńczy	31	284
Zasiłek dla opiekuna	49	496
Składki na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne, w tym:	577	7771
Składki na ubezpieczenie społeczne	564	5936
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	181	1835
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	1031	1048
Świadczenie rodzicielskie	750	5073
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	17	17
Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Liczba świadczeń

Pomoc materialna uczniom, w tym:	464	979
Stypendia szkolne	455	970
Zasiłki szkolne	9	9

Podczas realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych pomoc udzielana jest rodzinom z dziećmi, samotnym rodzicom z dziećmi, pełnoletnim osobom uczącym się oraz osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom. Rodziny otrzymujące świadczenia rodzinne najczęściej borykają się z problemami związanymi z niskim dochodem, bezrobociem oraz niedostatkami w zdrowiu. Osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, natomiast w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności nie przekracza kwoty 764,00 zł*) mogą otrzymać zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego oraz podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania).

W związku z urodzeniem dziecka lub jego przysposobieniem osoby spełniające kryteria ustawowe (najważniejsze to kryterium dochodowe - *przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 1922,00 zł*) mogą otrzymać jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

W związku z niepełnosprawnością osoby spełniające kryteria ustawowe mogą otrzymać trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, a także specjalny zasiłek opiekuńczy.

Świadczenia uzależnione od kryterium dochodowego (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy) ustalane są na okres zasiłkowy trwający od listopada danego roku do października roku następnego, natomiast pozostałe świadczenia uzależnione od niepełnosprawności na czas ważności orzeczenia.

Świadczenie rodzicielskie realizowane od stycznia 2016 roku przysługuje osobom, które urodziły (lub przysposobiły) dziecko, a nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego oraz praca ta nie koliduje ze sprawowaniem osobistej opieki nad dzieckiem, mogą ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000

zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Zasiłek dla opiekuna jest świadczeniem, które zostało wprowadzone **ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** w celu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów po utracie przez nich prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w lipcu 2013 roku. Regulacja weszła w życie w maju 2014 roku i była wynikiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 roku, na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. W porównaniu do roku poprzedniego znacząco zmniejsza się tu liczba osób uprawnionych do zasiłku dla opiekuna.

W styczniu 2017 roku rozpoczęła się realizacja nowego jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł na **podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Stypendia szkolne dla uczniów przyznawane są zgodnie z **ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 2010 roku**. Pomoc materialna ma charakter socjalny, dotyczy uczniów mieszkających na terenie miasta Ruda Śląska. Kryterium dochodowe dla przyznania stypendium szkolnego wynosiło 514 zł na członka rodziny (do 30 września 2018 roku) oraz 528 zł na członka rodziny (od 1 października 2018 roku). Stypendium szkolne przyznawane jest na rok szkolny od września do czerwca następnego roku, a wypłacane na podstawie imiennych faktur i rachunków.

Zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej (333 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów nie przedstawiło dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków o charakterze edukacyjnym za okres od stycznia do grudnia 2018 roku lub przedstawiło dokumenty potwierdzające wydatki mniejsze niż suma należnych zgodnie z decyzją świadczeń). W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi (186 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów pomimo przyznanego prawa do stypendium szkolnego na okres od stycznia 2018 roku do czerwca 2018 roku nie wykorzystano pełnej kwoty należnego stypendium szkolnego, ta sama sytuacja miała miejsce w odniesieniu do 147 przedstawiciele uprawnionych uczniów oraz uczniów w okresie od września 2018 roku do grudnia 2018 roku).

Dostarczone przez osoby uprawnione dokumenty potwierdzające poniesione wydatki o charakterze edukacyjnym (których termin dostarczenia upłynął zgodnie z wydanymi przez organ decyzjami przyznającymi stypendia szkolne za pierwszy semestr roku szkolnego 2018/2019 w dniu 7.12.2018 roku), pozwoliły zrealizować w 2018 roku świadczenia pomocy materialnej uczniom na kwotę 336 617,33 zł. Nie zrealizowano wydatków wynikających z wydanych przez organ decyzji przyznających świadczenia na kwotę 103 382,67 zł. Ponieważ nie wszystkie osoby uprawnione do stypendium szkolnego

dostarczyły rachunki i faktury dokumentujące wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia nie było możliwości wydatkowania całej dotacji.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w porównaniu do roku 2017 nastąpił spadek liczby uczniów uprawnionych do stypendium szkolnego. Stało się tak pomimo podejmowania zorganizowanych działań informacyjnych, mających na celu uaktywnienie większej liczby osób, które mogą skorzystać z tej formy pomocy. Wpływ na taką sytuację ma rezygnacja ze sposobu realizacji stypendium szkolnego w formie faktury proformy z uwagi na konieczność zapobiegania nadużyciom ze strony świadczeniobiorców oraz podmiotów wystawiających faktury. Ponadto w 2018 roku wprowadzono nowy rządowy program „Dobry start”, który mógł powodować spadek zainteresowania osób uprawnionych pomocą materialną dla uczniów określoną w ustawie o systemie oświaty.

Łącznie z Działem Świadczeń Wychowawczych

Ilość korespondencji w sprawach o świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, jednorazowe świadczenie „Za życiem”, świadczenia wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start” (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): **20 348**.

8. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń Wychowawczych od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku:

I. Świadczenie wychowawcze:

- ilość rodzin korzystających z świadczeń wychowawczych: **9 295**
- ilość rodzin korzystających z świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko (średniomiesięcznie): **3 227**
- liczba dzieci korzystających z świadczeń wychowawczych: **12 965**
- ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia wychowawcze: **10 022**

Realizacja świadczeń wychowawczych:

- ilość świadczeń: **138 437**
- wypłacono: **68 960 911,27 zł**

(w tym zawarta kwota **8 416,75 zł** świadczeń nienależnie pobranych za rok 2018, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawczego: **1 038 295,00 zł**

II. Świadczenie „Dobry start”:

- ilość dzieci (i osób uczących się) korzystających z świadczenia „Dobry start”: **14 957**
- ilość wydanych informacji o przyznaniu świadczenia „Dobry start”: **11 122**

- ilość wydanych decyzji w sprawach o świadczenie „Dobry start”: 27

Realizacja świadczeń „Dobry start”:

- ilość świadczeń: 14 959
- wypłacono: 4 486 950 zł

(w tym zawarta kwota 300,00 zł świadczeń nienależnie pobranych za rok 2018, które zostały odzyskane w danym roku).

Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa na finansowanie kosztów obsługi zadania świadczenia wychowawcze: 150 000,00 zł.

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie, które realizowane jest od 1 kwietnia 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, może otrzymać niemal każdy rodzic na drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie także dla pierwszego lub jedynego dziecka przy spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł lub 1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Świadczenie wychowawcze ustalane jest na okres trwający od października danego roku do września roku następnego. W Rudzie Śląskiej w 2018 roku pomoc otrzymało: 12 965 dzieci. Program Rodzina 500 PLUS skierowany został do rodziców oraz opiekunów dzieci do 18. roku życia.

Ponadto realizowane jest nowe zadanie wprowadzone w 2018 roku na podstawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie to przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego (za wyjątkiem szkoły policealnej i szkoły dla dorosłych) do roku kalendarzowego, w którym dziecko lub osoba ucząca się ukończy 20 rok życia, natomiast w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się ocenieniem o niepełnosprawności do 24 roku życia. Kwota przysługującego świadczenia wynosi 300 zł. W Rudzie Śląskiej w 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało 14 957 dzieci.

Łącznie z Działem Świadczeń Rodzinnych

Ilość korespondencji w sprawach o świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, jednorazowe świadczenie „Za życiem”, świadczenia wychowawcze oraz świadczenie „Dobry start” (w tym zawiadomienia o wszczęciu postępowania, wezwania, pisma do stron, wnioski o udostępnienie danych osobowych itp.): 20 348.

9. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH

Dział Świadczeń Alimentacyjnych od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku:

- 1) ilość rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (średniomiesięcznie): 661,
- 2) ilość decyzji wydanych w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 1 484,
- 3) ilość korespondencji w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 9 600.

I. Świadczenia Rodzinne:

- 1) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **140 087 zł**,
- 2) wysokość umorzonych świadczeń rodzinnych nienależnie pobranych: **10 235 zł**,
- 3) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **130**,
- 4) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **10**,
- 5) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych: **8**.

II. Fundusz Alimentacyjny:

- 1) ilość świadczeń: **12 883** wypłacono: **4 738 920 zł**,
- 2) egzekucja nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **44 921 zł**,
- 3) wysokość umorzonych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nienależnie pobranych: **16 262 zł**,
- 4) ilość decyzji wydanych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **87**,
- 5) liczba decyzji rozkładających na raty ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **4**,
- 6) liczba decyzji umarzających ustaloną kwotę nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: **8**,
- 7) dłużnicy alimentacyjni:
  - a) liczba dłużników w gminie (średniomiesięcznie): **1 424**,
  - b) kwota wyegzekwowanych należności: **1 546 680,68 zł** w tym:
    - budżet państwa: **1 205 120,64 zł**,
    - gmina wierzyciela: **341 560,04 zł**,
  - c) działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych:
    - wszczęcia postępowania w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **144**,
    - ilość decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych: **92**,
    - przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych: **687**,
    - informacje o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, przekazane do Powiatowego Urzędu Pracy: **14**,
    - aktualizacja informacji gospodarczych przekazywanych do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego - średnio: **2 113** informacji gospodarczych miesięcznie,
    - liczba spraw skierowanych do:
      - Prokuratury Rejonowej (wnioski o ściganie na zasadzie art. 209 kk): **137**,
      - Prezydenta Miasta (wnioski o zatrzymanie prawa jazdy): **18**.

Wnioski kierowane do komorników sądowych w przedmiocie wszczęcia postępowania egzekucyjnego lub przyłączenia się do już prowadzonego postępowania egzekucyjnego: **864**.

Sporządzone odpowiedzi na zapytania instytucji dotyczące prowadzonych spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów: **1 654**.

III. Świadczenie wychowawcze:

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **70**,
- 2) Liczba decyzji rozkładających na raty nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **9**
- 3) Liczba decyzji umarzających nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze: **10**
- 4) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **104 156 zł**
- 5) Wysokość umorzonych nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych: **14 072 zł**

IV. Zasiłki dla opiekunów

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane zasiłki dla opiekunów: **1**,
- 2) Kwota odzyskanych nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów: **101 zł**.

V. Świadczenia „Dobry start”

- 1) Liczba decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenie „Dobry start”: **1**,
- 2) Kwota odzyskana z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia „Dobry start”: **300 zł**.

Dział Świadczeń Alimentacyjnych (DŚA) prowadził w roku 2018 działania o bardzo szerokim spektrum, które znajdowały umocowanie legislacyjne główne w przepisach ustaw: o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz ze stosownym rozporządzeniem, o świadczeniach rodzinnych wraz ze stosownym rozporządzeniem oraz o pomocy Państwa w wychowywaniu dzieci wraz z właściwym rozporządzeniem, o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz o systemie oświaty i o pomocy społecznej, a także Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Jednocześnie oprócz wyżej wymienionych aktów prawnych w podejmowanych czynnościach sięgano do przepisów ustaw o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz Kodeksu cywilnego i Kodeksu Postępowania cywilnego oraz kodeksu karnego, a także kodeksu postępowania administracyjnego i wielu innych, które z uwagi na powiązania między poszczególnymi przepisami należało w prowadzonych sprawach brać pod uwagę. W trakcie funkcjonowania działu cytowane wyżej przepisy doznawały licznych nowelizacji.

W roku 2018 Dział Świadczeń Alimentacyjnych z uwagi na zmianę przepisów, dotyczących przestępstwa niealimentacji stypizowanego w art. 209 kk w świetle którego ustawodawca w opisach znamion przestępstwa odszedł od kryterium uporczywości w wykonywaniu obowiązku alimentacji na rzecz nowego kryterium opartego na zaległości w wysokości trzech świadczeń okresowych oraz w oparciu o dyspozycję art.304 kpk kierował zawiadomienia do organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez dłużników alimentacyjnych. Wystosowano **832** zawiadomienia. Trzeba zasygnalizować, iż w ramach prowadzonych postępowań organy ścigania dokonują zapytań, co z kolei pociąga za sobą konieczność wydawania przez DŚA zaświadczeń potwierdzających żądane w zapytaniach okoliczności. W 2018 roku wydano **1654** takie zaświadczenia. Ponadto trzeba zaznaczyć, iż obok zawiadomień o popełnieniu przestępstwa tutejszy organ kieruje zgodnie z przepisami ustawy o pomocy

osobom uprawnionym do alimentów wnioski o ściganie popełniających przestępstwo niealimentacji, których w 2018 roku wystosowano **137**. Opisywane okoliczności implikują zaangażowanie większej liczby pracowników w obsługę nowych zadań, stworzenie dodatkowych miejsc obsługi i gromadzenia dokumentacji.

Prowadzone przez DŚA działania doprowadziły do zwiększenia liczby dłużników alimentacyjnych przekazanych do biura informacji gospodarczej (BIG). W roku 2018 zgłoszono do biur średniomiesięcznie **2 113** dłużników (dla porównania w 2015 roku zgłoszono do biur średniomiesięcznie 1490 dłużników podczas, gdy w roku 2016 1740 dłużników, a w 2017 roku 2 006). DŚA w 2018 roku utrzymywał kontakt ze wszystkimi biurami informacji gospodarczej (5 biur), przekazując informację o zobowiązaniach dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto należy zasygnalizować, iż w 2018 roku zmniejszyła się liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, która wyniosła 12 883 świadczenia. W 2017 roku liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 13 490. Wspomniana okoliczność przełożyła się na zmniejszenie kwoty wydatków jakie poczynił tutejszy DŚA na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2018 roku na wydatek z tytułu wypłaty świadczeń wyniósł 4 738 920 złotych, podczas gdy w 2017 roku wynosił 4 950 789 złotych.

W 2018 roku DŚA realizował również nowe zadanie związane z obsługą programu rządowego „Dobry start”. Pracownicy DŚA przyjmowali składane przez strony wnioski, wydano także jedną decyzję nakazującą zwrot wypłaconego świadczenia w wysokości 300 złotych z uwagi na stwierdzony brak uprawnień do jego pobierania.

Ponadto w 2018 roku DŚA wdrażał postanowienia unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO), powiadamiając zarówno pisemnie, jak także za pomocą aktualizowanej na bieżąco strony internetowej Ośrodka o wynikających z niego uprawnieniach wszystkie strony prowadzonych postępowań administracyjnych.

10. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym to jest **1 802,15 zł** (do końca lutego 2018 roku obowiązywało kryterium 1 750,00zł) i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, to jest **1 287,25 zł** (do końca lutego 2018 roku obowiązywało kryterium 1 250,00zł).

Jeżeli dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest wyższy od określonego wyżej, a kwota tej nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, to wówczas dodatek obniża się o tę kwotę.

Na wniosek Prezydenta Miasta Grażyny Dziedzic, Rada Miasta Uchwałą nr PR.0007.57.2012 z dnia 29 marca 2012 roku **podniosła wskaźnik określający wysokość dodatku mieszkaniowego do 60%**. Od 1 czerwca 2012 roku obowiązuje następująca wysokość dodatku mieszkaniowego:

- 1) do 60% wydatków przypadających na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu mieszkalnego lub
- 2) do 60% faktycznych wydatków ponoszonych za lokal mieszkalny, jeżeli powierzchnia tego lokalu jest mniejsza lub równa normatywnej powierzchni.

Oprócz tytułu prawnego i kryterium dochodowego ważna jest również powierzchnia zajmowanego

lokalu. Normatywna powierzchnia w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może przekraczać:

1. 35m²- dla 1 osoby,
2. 40m²- dla 2 osób,
3. 45m²- dla 3 osób,
4. 55m²- dla 4 osób,
5. 65m²- dla 5 osób,
6. 70m²- dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywna powierzchnia tego lokalu o 5m².

Jeżeli powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej lokalu nie przekracza 60%, wówczas dodatek mieszkaniowy może być przyznany.

Normatywną powierzchnię powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu mieszkalnym zamieszkuje osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, jeżeli jej niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Liczba złożonych wniosków o dodatki mieszkaniowe w 2018 roku: 3 931

W przeważającym procencie, dodatki mieszkaniowe wypłacane są najemcom mieszkań komunalnych (48%) i spółdzielczych (36,9%), niecały 0,1% wypłacany jest najemcom TBS-ów, 2% stanowią wypłaty na rzecz wspólnot, 6% - dla prywatnych zarządców i inni - 7%.

Ilość rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego w 2018 roku: 2 439.

W 2018 roku wydano łącznie 4 141 różnych decyzji (przyznających, odmownych, wstrzymujących, wznawiających, wygaszających dodatek, zmieniających, o umorzeniu postępowania) w tym:

- przyznających 3 560,
- odmownych 284,
- innych: 297.

Zawiadomień o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania było 52 (w tym 8 dotyczyło wniosków o dodatek energetyczny).

Łącznie w 2018 roku wypłacono 43 906 dodatków mieszkaniowych (ilość świadczeń) co stanowi średnio miesięcznie około 3 658 świadczeń na kwotę: **5 039 103,07 zł.**

Dodatki energetyczne

W 2018 roku zgodnie z Uchwałą nr PR.0007.5.2014 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 30 stycznia 2014 roku

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach upoważnienia do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, realizował zadanie związane z wypłatą dodatków energetycznych. Dodatek energetyczny, to świadczenie, które wprowadzone zostało zmianą ustawy z dnia 10.04.1997r - Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz.U. z 2018r poz.755.). Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy, to według ustawy, osoba której przyznano dodatek mieszkaniowy, a która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny przyznaje się na okres na jaki przyznany jest dodatek mieszkaniowy.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej ale wypłacają go gminy, które otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa.

W 2018 roku wpłynęły 2 307 wnioski o przyznanie dodatków energetycznych, a wydano 2 322 decyzje.

11. DZIAŁ KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Dział Klub Integracji Społecznej realizuje działania związane w szczególności z bezrobociem, bezdomnością, pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom, a także zapobieganiem wykluczeniu społecznemu z innych przyczyn.

Wymienione problemy społeczne bardzo często występują w połączeniu ze sobą i rzeczywiste efekty pracy socjalnej może dać jedynie skuteczna oferta pomocy na kilku płaszczyznach pomocy m.in. zawodowej, mieszkaniowej oraz zdrowotnej w przypadku uzależnienia od środków psychoaktywnych.

Podjęwane przez Dział zadania są odpowiedzią na problemy i potrzeby klientów oraz pozostałych mieszkańców Rudy Śląskiej.

I. Bezrobocie

1. Zorganizowano i przeprowadzono zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej klientów pomocy społecznej. Łącznie zorganizowano 3 grupy zajęciowe, dla 21 osób, w tym:
  - a) 2 grupy w ramach „Warsztatu edukacyjno- rozwojowego dla osób bezrobotnych”,
  - b) 1 grupa w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (zgodnie ze zmianami do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) dla klientów pomocy społecznej posiadających III profil w PUP.

Efekt:

21 osób skierowano do udziału w zajęciach z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, 12 osób ukończyło zajęcia z zakresu reintegracji społeczno- zawodowej, uzyskując wiedzę obejmującą m.in. aktywne metody samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz podstawy komunikacji interpersonalnej przygotowującej do kontaktu z pracodawcą.

2. Z poradnictwa indywidualnego o charakterze zawodowym skorzystało **248** osób. Udzielono **529** porad (m.in. wydawanie ofert pracy **360**).

Efekt:

32 osoby podjęły pracę.

3. Prace społecznie użyteczne są formą aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej, dzięki którym mogą oni przygotować się do skutecznego poszukiwania pracy, aktywności zawodowej, kształcić nawyki i dyscyplinę pracowniczą. Ponadto prace społecznie użyteczne mają przyczynić się do zmiany wizerunku osoby bezrobotnej i wzmocnienia odpowiedzialności społecznej, a także dać możliwość aktywności osobom, które z różnych przyczyn nie mogą podjąć pracy na otwartym rynku pracy.

Efekt:

1. Zorganizowano program prac społecznie użytecznych w mieście. W ramach tego programu w 2017 roku, tutejszy MOPS dysponował 115 miejscami od I/2018 od IX/18 zmniejszono ilość do 60 oraz 1 edycja PAI po 3 osoby, do prac społecznie użytecznych zaproponowano - 356 osób, pracę podjęło 55 osób.

2. W ramach prac społecznie użytecznych wykonano:

- we współpracy z Referatem Dzielnicowych Straży Miejskiej sprzątanie zanieczyszczonych mniejszych terenów miejskich - **82** działki co daje **105 360** litrów odpadów oraz **przedmioty wielkogabarytowe**
- Remont mieszkania dla usamodzielnionych wychowanków (ul. Niedurnego)
- Remont mieszkania readaptacyjnego (ul. Piernikarczyka)
- Remont mieszkania dla seniorów (ul. Matejki)
- Remont mieszkania readaptacyjnego (ul. Piernikarczyka)
- Remont mieszkania dla usamodzielnionych wychowanków (ul. Osiedlowa)
- Remont mieszkania readaptacyjnego (ul. Chroboka)
- Malowanie ogrodzenia cmentarza na Kłodnicy
- Remont mieszkania w Ośrodku Św. Elżbieta
- Remont mieszkania readaptacyjnego (ul. Piernikarczyka)
- Remont mieszkania (ul. Piernikarczyka)
- Remont łazienki (ul. Piernikarczyka)
- Remont mieszkania (ul. Piernikarczyka)
- Remont salki katechetycznej R-3
- Remont mieszkania (ul. Piernikarczyka)
- Remont przedpokoju oraz kuchni (ul. Piernikarczyka)
- Porządkowanie piwnic przynależnych do mieszkań MOPS ul. Piernikarczyka
- Wymiana mebli oraz wyposażenia mieszkań chronionych
- Prace porządkowe na terenie MOPS
- Prace porządkowe na terenie Dziennego Domu „Senior - Wigor” w Rudzie Śląskiej
- Prace porządkowe na terenie miasta przy współpracy ze Strażą Miejską
- Prace porządkowe na terenie Komendy Miejskiej Policji ul. Hallera 9.

Zdecydowana większość uczestników programu, którzy brali udział w pracach społecznie użytecznych, poprzez wykonywanie zadań w ramach obowiązków pracowniczych poprawiła swoje funkcjonowanie. W znaczącym stopniu poprawie uległ wygląd zewnętrzny, punktualność, a także spadła roszczeniowość wobec systemu pomocy społecznej. Istotnym elementem programu jest możliwość uzyskania przez osoby biernie zawodowo dodatkowego dochodu. Prace społecznie użyteczne stanowią zarówno narzędzie aktywizujące osoby bezrobotne, jak i narzędzie szeroko rozumianej pracy socjalnej, dzięki któremu można pomóc osobie w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej brakiem pracy, ale również dają możliwość zweryfikowania autentyczności deklaracji chęci podjęcia zatrudnienia. Ponadto realizacja prac społecznie użytecznych pozwala na zauważenie u klienta innych problemów, które do tej pory nie były zdiagnozowane np. przemoc czy problem alkoholowy. Dzięki tej formie pracy umożliwiono aktywizację osobom, które z różnych przyczyn nie mogły podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Niniejszy program jest często jedyną szansą na aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych w wieku 50+, bezdomnych, uzależnionych po leczeniu odwykowym oraz matek samotnie wychowujących małe dzieci. Program prac społecznie użytecznych jest często pierwszym etapem poprzedzającym powrót klienta do zatrudnienia w ramach otwartego rynku pracy. Ponadto praca na rzecz Miasta spowodowała wzrost poczucia odpowiedzialności społecznej za wspólne dobro i poprawę wizerunku osoby bezrobotnego klienta pomocy społecznej.

II. Bezdomność

1. Od kwietnia 2018r. Dział Klub Integracji Społecznej prowadzi pracę socjalną zarówno z bezdomnymi mężczyznami, jak i kobietami. Działania były podejmowane w oparciu o uzgodnienia czy kontrakt socjalny:

Efekty:

– skierowano celem zabezpieczenia schronienia łącznie 144 osoby bezdomne w Noclegowniach Miejskich i 57 (wraz z 23 dziećmi) w całodobowych placówkach, z których w 2018 roku usamodzielnili się 12 osób (wraz z 3 dziećmi).

Ponadto:

– 24 osoby podjęły zatrudnienie na ogólnym rynku pracy,
– 91 osób zostało skierowanych na leczenie odwykowe.

2. Motywowanie osób bezdomnych do zmiany swojej trudnej sytuacji życiowej poprzez prowadzenie codziennych spotkań społeczności mieszkańców Noclegowni Miejskich w Rudzie Śląskiej. Łącznie odbyło się 216 spotkań w ramach grupy o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym oraz wspierającym.

Przeprowadzono zajęcia grupowe wg projektu „Reintegracja społeczna osób przebywających w Noclegowniach Miejskich”. Projekt był skierowany do osób bezdomnych przebywających w Noclegowniach Miejskich. Założeniem niniejszego projektu była przede wszystkim reintegracja społeczna zmierzająca do umożliwienia uczestnikom lepszego funkcjonowania w przestrzeni społecznej i zmotywowanie do zmiany dotychczasowego sposobu funkcjonowania poprzez m.in., zwiększenie

aktywności własnej w zmianę swojej sytuacji życiowej, a w efekcie dążenie do usamodzielnienia. Projekt obejmował kilka grup tematycznych m.in. higiena, zagrożenie uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, komunikacja interpersonalna, umiejętność dopełniania formalności urzędowych oraz umiejętności zarządzania własnym budżetem.

Efekty:

Przeprowadzono zajęcia 1 grupy w ramach projektu, do uczestnictwa skierowano 14 osób, ukończyło zajęcia 9 osób (4 osoby zerwały kontrakt socjalny, jedna osoba zakończyła uczestnictwo z powodu podjęcia leczenia odwykowego).

3. Od 23 stycznia do 22 marca 2018 odbyło się 31 wieczornych patroli pracowników socjalnych ze Strażą Miejską w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom bezdomności w okresie zimowym.

Efekty:

102 razy motywowano bezdomnych do skorzystania ze schronienia w noclegowni i skorzystania ze wsparcia MOPS. Pracownicy MOPS wraz z funkcjonariuszami 222 razy odwiedzili miejsca niemieszkalne różnego rodzaju (średnio 7 podczas 1 patrolu), 4 razy doprowadzono bezdomnego do Izby Wyrzeźwień, 3 razy dostarczono ciepłe ubrania, każdorazowo proponowano ciepłą herbatę.

4. Przeprowadzono wywiady środowiskowe u osób nieubezpieczonych dla potrzeb Wydziału Zdrowia Urzędu Miasta - 25.

III. Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz przeciwdziałanie narkomanii

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację zadań związanych z poradnictwem z zakresu narkomanii oraz profilaktyki i problemów alkoholowych. Działania obejmowały w szczególności: poradnictwo z zakresu uzależnienia od środków psychoaktywnych, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia i informacji osobom zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, pomocy członkom rodzin osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych bądź zagrożonych takim uzależnieniem, udzielanie informacji osobom i instytucjom z terenu Miasta Ruda Śląska, zainteresowanym uzyskaniem wiedzy na temat uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz możliwości pomocy osobom z problemem z zakresu narkomanii i problemów alkoholowych, udzielanie informacji na temat możliwości podjęcia leczenia odwykowego oraz pomoc w znalezieniu odpowiedniej placówki. Prowadzone były także zajęcia grupowe motywujące do podjęcia leczenia odwykowego a także zajęcia edukacyjne dla klientów pomocy społecznej o tematyce związanej z FAS/FAE. Ponadto nawiązano współpracę ze szkołami poprzez realizację zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie prelekcji dla rodziców o tematyce profilaktycznej.

Efekty:

- udzielono 22 porad z zakresu profilaktyki i problemów alkoholowych,
- w spotkaniach edukacyjnych w placówkach oświatowych wzięło udział 2 173 uczniów (łącznie 14 szkół) oraz 40 rodziców,
- udzielono 41 porad z zakresu przeciwdziałania narkomanii,

- zorganizowano i przeprowadzono zajęcia w ramach grupy: „Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób z problemem alkoholowym”- ilość osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach: 4, ilość osób uczestniczących w zajęciach 4, ilość osób, które ukończyły zajęcia: 3,
- zorganizowano i przeprowadzono 2 edycje zajęć o tematyce: „FAS/FAE - grupa edukacyjna klientów pomocy społecznej”: ilość osób skierowanych do uczestnictwa w zajęciach: 13, ilość osób, które ukończyły zajęcia: 8.

Inne zadania realizowane przez Dział

1. Realizacja projektów ujętych w Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Rudzie Śląskiej, w szczególności w zakresie bezrobocia i bezdomności. Prowadzenie ich ewaluacji oraz bieżącej sprawozdawczości.
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rudzie Śląskiej w oparciu o porozumienie o współpracy oraz wypracowane dla celów roboczych procedury.
3. Współpraca z placówkami odwykowymi.
4. Nadzór techniczny nad mieszkaniami chronionymi będącymi w zasobach MOPS.
5. Przygotowywanie uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji rocznego planu potrzeb w sprawie prac społecznie użytecznych.
6. Współpraca z placówkami realizującymi prace społecznie użyteczne.
7. Wprowadzenie wieczornych patroli we współpracy ze Strażą Miejską celem przeszukiwania miejsc gdzie mogą przebywać osoby bezdomne.

12. DZIAŁ REALIZACJI PROJEKTÓW

W 2018 r. Dział Realizacji Projektów (DRP) przystąpił do realizacji dwóch projektów, tj.:

1. „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.1 *Wzmacnianie potencjału społeczno - zawodowego społeczności lokalnych* - ZIT. Okres realizacji projektu: 1.01.2018 r. - 31.12.2019 r. Wartość projektu wynosi 1 213 829,34 zł, natomiast w roku 2018 wydatkowano 417 097,31 zł, tj. 400 097,31 zł z dotacji i 17 000,00 zł w ramach wkładu własnego.
2. „Ruda Śląska - nowa szansa” projekt konkursowy współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.6 *Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym* - projekty OPS i PCPR. Okres realizacji projektu: 1.04.2018 r. - 31.03.2020 r. Wartość projektu wynosi 943 803,61 zł, natomiast w roku 2018 wydatkowano 319 615,58 zł, tj. 272 111,53 zł z dotacji i 47 504,05 zł w ramach wkładu własnego.

PONADTO:

- W dniu 15.10.2018r. został złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Ruda Śląska - nowa jakość pracy socjalnej” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Osi Priorytetowej II *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działania 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*. Nadal oczekujemy na ocenę projektu.
- W dniu 9.05.2018r. został złożony wniosek o dofinansowanie projektu „Ruda Śląska dla rodzin” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 Osi Priorytetowej IX *Włączenie społeczne*, Działania 9.2 *Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne*, Poddziałania 9.2.1 *Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT Subregion Centralny RPO WSL 2014-2020*. Projekt nie otrzymał dofinansowania. Ośrodek będzie przystępował do kolejnego naboru.

W skład DRP wchodził: kierownik Działu, specjalista, konsultant i czterech aspirantów pracy socjalnej. Pięć etatów było finansowanych z dotacji projektu i dwa częściowo sfinansowane (w ramach kosztów pośrednich).

Do zakresu zadań Działu należało:

1. Gromadzenie informacji na temat aktualnych możliwości pozyskiwania środków unijnych.
2. Bieżące zaznajamianie się ze zmianami w Wytycznych dotyczących realizacji projektów oraz instrukcji wypełniania Lokalnego Systemu Informatycznego 2014.
3. Realizacja projektów, przygotowywanie wniosków o dofinansowanie projektów, wniosków o płatność, harmonogramów płatności i innej wymaganej dokumentacji.
4. Zarządzanie projektami, ich bieżący monitoring i rozliczanie wydatków.
5. Prowadzenie baz danych niezbędnych do sprawozdawczości i rozliczenia projektów.
6. Prowadzenie działań informacyjno - promocyjnych projektów.
7. Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz lokalnych społeczności.

W ramach projektu „Ruda Śląska dla społeczności lokalnych” podpisano 61 deklaracji uczestnictwa w Programach Aktywności Lokalnej (PAL) dla dzielnic Nowy Bytom, Chebzie i Wirek.

Uczestnicy PAL Wirek brali udział m.in. w cyklicznych zajęciach świetlicowych z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), wyjazdach edukacyjno - integracyjnych (Opole, Zielona, Paprocany) oraz w zależności od indywidualnych predyspozycji korzystali z usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, w tym m.in. w zajęciach ogrodowych w „Ogrodzie naszych marzeń” powstałym z inicjatywy mieszkańców Wirku, warsztatach szycia, kursie z zakresu pierwszej pomocy, warsztatach umiejętności wychowawczych czy warsztatach decoupage.

Uczestnicy PAL Nowy Bytom i Chebzie wzięli udział m.in. w cyklicznych zajęciach świetlicowych z animatorami lokalnymi (średnio 2 razy w tygodniu), wyjazdach edukacyjno - integracyjnych (Opole, Zielona, Paprocany) oraz w zależności od indywidualnych predyspozycji korzystali z usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, w tym m.in. kursie z zakresu pierwszej pomocy, warsztatach z psychologiem dla seniorów czy treningu wspomagania pamięci.

Ponadto, w ramach animacji lokalnej zapewniono:

- czwarty sezon amatorskiej ligi piłki nożnej dla młodzieży Asfalciok Liga Futbol na Kaufhausie, o zwycięstwo i udział w finałowym turnieju o Puchar Dyrektora MOPS rywalizowało 18 zespołów w trzech kategoriach wiekowych. Dodatkowo, 8 drużyn młodzieżowych wzięło udział w piątym Turnieju Mikołajkowym;
- wyjścia do instytucji kultury, w tym do kina, teatru czy opery;
- kontynuację działań ogrodowych w nowej lokalizacji przy świetlicy PAL na Kaufhausie;
- dalszą działalność punktu pomocy rzeczowej i punktu pralniczego oraz uruchomiono dwa nowe punkty prysznicowe na Osiedlu Kaufhaus;
- dalszą współpracę z księdzem Tomaszem Koryciorzem realizującym projekt duszpasterski „Światło w familoku” w zakresie spotkań z seniorami, organizowania nabożeństw w świetlicy czy wigilii dla wszystkich mieszkańców/nek Osiedla Kaufhaus.

W ramach projektu „Ruda Śląska - nowa szansa” podpisano 63 kontrakty socjalne z osobami bezrobotnymi/biernymi zawodowo. Wszyscy uczestnicy projektu (UP) byli skierowani do konsultacji z doradcą zawodowym, po czym zgodnie z określoną ścieżką reintegracji społeczno - zawodowej uczestniczyli w zajęciach uświadamiających i wzmacniających, w tym m.in. treningu konstruktywnej samooceny i motywacji do pracy oraz treningu umiejętności społecznych. Dalszy etap ścieżki, tj. treningi mobilizacyjne poprzedzające kursy zawodowe zaplanowano na styczeń 2019r.

W strukturach DRP funkcjonował również **Zespół ds. Organizacji Pozarządowych** skupiający konsultanta- koordynatora, konsultanta i specjalistę.

Do zadań Zespołu należało:

- I. Obsługa procesu przekazywania i realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez organizacje pozarządowe:
  - 1) ilość zorganizowanych w 2018 roku otwartych konkursów ofert: - 10, (w tym min.: przygotowywanie projektów ogłoszeń o otwartych konkursach ofert oraz zarządzeń na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej, obsługa techniczno - administracyjna Komisji Konkursowej, min.: ustalanie terminu i miejsca posiedzenia Komisji, informowanie członków Komisji o terminie i miejscu posiedzenia Komisji, przygotowywanie dokumentacji Komisji (min. listy obecności, oświadczenia członków Komisji, karty oceny merytorycznej i formalnej, protokół), udział w Komisjach konkursowych, podawanie informacji o konkursie i wynikach konkursu ofert oraz zarządzeń do wiadomości publicznej),
  - 2) ilość przeprowadzonych postępowań z pominięciem otwartego konkursu ofert, w ramach tak zwanych „małych grantów”: 6,
  - 3) ilość opracowanych projektów umów i aneksów do umów - 43,
  - 4) ilość przeprowadzonych działań monitorujących realizację zawartych umów - na bieżąco,
  - 5) ilość przeprowadzonych konsultacji indywidualnych z przedstawicielami organizacji realizujących zadania na podstawie zawartych umów - na bieżąco,

- 6) współpraca z Zespołem ds. Kontroli w zakresie kontroli merytorycznej zadań realizowanych przez ZOP,
  - 7) monitorowanie poprawności realizacji zadań, zgodnie z umowami prowadzonymi przez Zespół, analiza sprawozdań z realizacji zadań zleconych organizacjom (kwartalnych, rocznych i końcowych) wpływających do ZOP, pod względem merytorycznym, ilość zweryfikowanych sprawozdań ogółem: 36,
  - 8) przygotowywanie dyspozycji wypłaty środków - na bieżąco.
- II. Inne zadania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi:
- 1) Udział w Zespołach Inicjatywno - Doradczych oraz innych spotkaniach organizowanych przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Organizacji Pozarządowych.
  - 2) Koordynowanie dystrybucji żywności w Mieście Ruda Śląska w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Podprogram 2017 i 2018). W ramach Podprogramu 2017 od stycznia 2018 roku do czerwca 2018 roku do osób najbardziej potrzebujących trafiło blisko **100 ton** artykułów spożywczych. Pomocą objęto ponad **3 600 osób**. W ramach Podprogramu 2018 w okresie do końca grudnia 2018 roku wydano łącznie ponad **33 tony** żywności. Skierowania do otrzymania pomocy otrzymało **2 885 osób** najbardziej potrzebujących.
  - 3) Udział w spotkaniach z organizacjami pozarządowymi oraz udział w imprezach organizowanych przez Organizacje (m.in. Świetlandia i inne).
  - 4) Gromadzenie informacji na temat istniejących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw, i przekazywanie danych o konkursach pracownikom Ośrodka, a także organizacjom pozarządowym realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej i innych ustaw.
  - 5) Sporządzanie sprawozdawczości i informacji z zakresu realizowanych zadań.

Zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, organy administracji rządowej i samorządowej, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej. Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. Do zlecenia zadań, o których mowa wyżej stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W roku 2018 zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowało łącznie 12 uprawnionych podmiotów:

- Ośrodek Święta Elżbieta, Ruda Śląska 41 - 700 ul. Wolności 30,
- Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety, Prowincja Katowicka - Placówka Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej, Ruda Śląska 41 - 703, ul. Rencistów 2,
- Stowarzyszenie Św. Filipa Nereusza, Ruda Śląska 41 - 706 ul. Leśna 37,

- Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Karola Boromeusza 43- 190 Mikołów ul. Okrzei 27,
- Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek dla Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa”, 41-706 Ruda Śląska ul. Kłodnicka 103,
- Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża, Katowice 40-057 ul. PCK 8,
- Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń w Rudzie Śląskiej”, z siedzibą w Rudzie Śląskiej 41-705, ul. Korfantego 32,
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Chorzowie ul. Czysta 7, 41-506 Chorzów,
- Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne z siedzibą w Kluczach 32-310, ul. Bolesławska 23,
- Parafia Rzymsko - Katolicka św. Andrzeja Boboli, Ruda Śląska 41-710, ul. Wyzwolenia nr 215,
- Parafia Rzymsko - Katolicka Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Rudzie Śląskiej - Goduli, Ruda Śląska 41-703, ul. K. Goduli 22,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych „JASKÓŁKA”, Ruda Śląska 41-705 ul. Wita Stwosza 2.

Łącznie w 2018 roku dotowano 31 wniosków:

1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlicy) w dzielnicy Orzegów. (Liczba miejsc: 30; Liczba dzieci objętych wsparciem: 42; Liczba rodzin: 28).
2. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlicy) w dzielnicy Czarny Las. (Liczba miejsc: 30; Liczba dzieci objętych wsparciem: 44; Liczba rodzin: 26).
3. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej w dzielnicy Wirek. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 51; Liczba rodzin: 28).
4. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (światlicy) w dzielnicy Nowy Bytom. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 65; Liczba rodzin: 44).
5. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego (światlicy) w formie opiekuńczej w dzielnicy Godula (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 70; Liczba rodzin: 45).
6. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (ogniska wychowawczego) w Centrum Inicjatyw Społecznych Stara Bykowina w Rudzie Śląskiej przy ulicy 11-go Listopada 15a. (Liczba miejsc: 15; Liczba dzieci objętych wsparciem: 19; Liczba rodzin: 14).
7. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego św. Filipa Nereusza w Halembie. (Liczba miejsc: 51; Liczba dzieci objętych wsparciem: 77; Liczba rodzin: 51).
8. Prowadzenie specjalistycznej placówki wsparcia dziennego bł. Ks. J. Czempieła w Rudzie. (Liczba miejsc: 40; Liczba dzieci objętych wsparciem: 69; Liczba rodzin: 46).
9. Udzielanie schronienia bezdomnym kobietom z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. Umowa zawarta od 01.01.2018 roku do 30.06.2018 roku. (Liczba miejsc: 18; Liczba osób objętych pomocą: 39 w tym: z uwagi na przemoc w rodzinie 16 osób (10 kobiet i 6 dzieci), z powodu bezdomności: 23 osób (11 kobiety i 12 dzieci)).
10. Udzielanie schronienia bezdomnym kobietom z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. Umowa zawarta od 01.07.2018 roku do 31.12.2018 roku. (Liczba miejsc:

- 18; Liczba osób objętych pomocą: 34 w tym: z uwagi na przemoc w rodzinie 11 osób (7 kobiet i 4 dzieci), z powodu bezdomności: 23 osób (10 kobiety i 13 dzieci).
11. Udzielanie schronienia bezdomnym mężczyznom (w tym niepełnosprawnym) z terenu Miasta Ruda Śląska w formie schroniska dla osób bezdomnych. (Liczba miejsc: 17; Liczba osób objętych pomocą: 27).
  12. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 13).
  13. Prowadzenie placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. (Liczba miejsc: 12, Liczba osób objętych pomocą: 13).
  14. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. (Liczba osób objętych pomocą formie usług opiekuńczych: 295, w formie usług psychiatrycznych 80).
  15. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 48 osób. Liczba osób objętych pomocą: 49, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej 35).
  16. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych (Liczba miejsc: 53 osoby. Liczba osób objętych pomocą: 56, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej 47).
  17. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku (Liczba miejsc: 90 osób. Liczba osób objętych pomocą: 128, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej 120).
  18. Prowadzenie domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (Liczba miejsc: 95 osób. Liczba osób objętych pomocą: 98, w tym mieszkańcy Rudy Śląskiej 81).
  19. Prowadzenie ośrodka wsparcia - Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 21 osób. (Liczba miejsc: 21. Liczba osób objętych pomocą: 22).
  20. Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - Środowiskowego Domu Samopomocy dla 40 osób w dzielnicy Halemba. (Liczba miejsc: 43. Liczba osób objętych pomocą: 51).
  21. Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.
  22. Zapewnienie pobytu, w tym usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłku w ośrodku wsparcia - osobom niepełnosprawnym powyżej 24 roku życia.
  23. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. (Liczba osób objętych pomocą: 2 336 osób).
  24. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. (Liczba osób objętych pomocą: 1 069).

25. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. (Liczba osób objętych pomocą: 203).
26. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - przygotowanie do realizacji oraz realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020 współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2018 (magazyn w dzielnicy Bykowina). (Liczba osób objętych pomocą: 168).
27. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - przygotowanie do realizacji i realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym - Podprogram 2018 (magazyn w dzielnicy Halemba). (Liczba osób objętych pomocą: 875).
28. Wsparcie dystrybucji żywności wśród osób najbardziej potrzebujących z terenu Miasta Ruda Śląska - przygotowanie do realizacji oraz realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2018 (magazyn w dzielnicy Ruda i Godula). (Liczba osób objętych pomocą: 1 842).
29. „Ogród naszych marzeń”.
30. „Kromka chleba + nadzieja /2018/” - pomoc osobom bezdomnym i żyjącym w skrajnym ubóstwie przez stworzenie warunków do zaspokojenia podstawowych potrzeb oraz godnego przeżycia świąt Bożego Narodzenia.
31. „Zorganizowanie spotkania wigilijnego dla osób ubogich z terenu miasta Ruda Śląska”.

Reasumując:

LICZBA DOTOWANYCH WNIOSKÓW	31
LICZBA PODMIOTÓW	12
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLASKA PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZGODNIE Z ZAWARTYMI UMOWAMI	<p>Łączna kwota dotacji: 13 400 585,50 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Środki z Budżetu Miasta: 7 906 294,20 zł, - Środki Wojewody Śląskiego: 5 484 291,30 zł, - Środki Europejskiego Funduszu Społecznego: 10 000,00 zł.
WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH Z BUDŻETU MIASTA RUDA ŚLASKA WYKORZYSTANYCH NA REALIZACJĘ ZADANIA	<p>Łączna kwota dotacji: 13 310 857,13 zł w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Środki z Budżetu Miasta: 7 817 165,80 zł, - Środki Wojewody Śląskiego: 5 483 691,60 zł, - Środki Europejskiego Funduszu Społecznego: 9 999,73 zł.

13. SEKCJA OBSŁUGI STRON

Sekcja Obsługi Stron jako odrębna komórka Ośrodka funkcjonuje od 1 stycznia 2016 roku.

Do zadań sekcji należy kompleksowa obsługa klienta w zakresie przyjmowania wniosków na podstawie których ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz pomocy materialnej uczniom, zasiłku dla opiekuna, świadczenia „Za życiem” świadczenia „Dobry start”.

Sekcja zajmuje się również obsługą klientów pomocy społecznej, obsługą dłużników alimentacyjnych i obsługą nienależnie pobranych świadczeń.

Sekcja Obsługi Stron realizuje zadania m.in. w oparciu o przepisy następujących ustaw:

- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Kodeks postępowania administracyjnego wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.

Do szczegółowych zadań Sekcji Obsługi Stron należy:

- 1) przyjmowanie wniosków o ustalenie prawa do:
  - zasiłku rodzinnego z dodatkami,
  - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
  - świadczenia rodzicielskiego,
  - zasiłku pielęgnacyjnego,
  - świadczenia pielęgnacyjnego,
  - specjalnego zasiłku opiekuńczego,
  - zasiłku dla opiekuna,
  - świadczenia wychowawczego (500+),
  - świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
  - stypendium szkolnego,
  - zasiłku szkolnego,
  - świadczenia „Za życiem”,
  - świadczenia „Dobry start”;
- 2) przyjmowanie wszelkiej dokumentacji z wezwań, zobowiązań oraz ich merytoryczna kontrola;
- 3) prowadzenie ewidencji przyjętych wniosków;
- 4) wprowadzanie wniosków do systemu informatycznego;
- 5) przygotowywanie materiałów informacyjnych dla świadczeniobiorców;
- 6) wszechstronna pomoc i udzielanie informacji klientom;
- 7) przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami i odbieranie od nich oświadczeń majątkowych;

- 8) przyjmowanie wniosków z dokumentacją dotyczącą umorzeń, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności nienależnie pobranych świadczeń, należności z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego;
- 9) przyjmowanie i wydawanie zaświadczeń, talonów, decyzji, wniosków o lokale socjalne i umorzenia zaległości czynszowych;
- 10) przyjmowanie faktur i rachunków dokumentujących wysokość poniesionych kosztów związanych z edukacją ucznia.

W 2018 roku Sekcja Obsługi Stron przyjęła:

- **5 182** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami,
  - **250** wniosków o zasiłek rodzinny z dodatkami drogą elektroniczną
  - **979** wniosków o fundusz alimentacyjny,
  - **18** wniosków o fundusz alimentacyjny drogą elektroniczną,
  - **400** wniosków o świadczenie rodzicielskie,
  - **1 396** wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
  - **250** wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
  - **28** wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
  - **8 387** wniosków o świadczenie wychowawcze 500+,
  - **4 253** wnioski o świadczenie wychowawcze 500+ drogą elektroniczną,
  - **3 333** wnioski o świadczenie „dobry start”,
  - **8 024** wnioski o świadczenie „dobry start” drogą elektroniczną
  - **211** wniosków o stypendium szkolne,
  - **4** wnioski o zasiłek szkolny ,
  - **3** wnioski o zasiłek dla opiekuna,
  - **18** wniosków „za życiem”,
  - **22 472** dostarczonych dokumentów,
  - **222** przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych,
  - **42** prośby o umorzenie/rozłożenie na raty,
  - **1 845** wniosków o wydanie zaświadczenia,
- oraz wydano klientom:
- **1 920** talonów,
  - **807** decyzji z pomocy społecznej.
  - **1 726** zaświadczeń.

W 2018r. liczba stron przyjętych w Sekcji Obsługi Stron wyniosła **46 245 osób**. Dla porównania w 2016 roku przyjęto 39 068, w 2017 roku 37 746 mieszkańców Rudy Śląskiej. Ilość złożonych wniosków w wersji papierowej wyniosła 17 191, drogą internetową zostało złożonych 12 545 wniosków. Widać więc

tendencję wzrostową przyjętych wniosków. Stało się to za sprawą nowego świadczenia: „Dobry start” wprowadzonego w lipcu 2018 roku. Nie tylko wzrosła liczba przyjętych wniosków, ale i dostarczanych do nich dokumentów.

W dalszym ciągu pracownicy Sekcji Obsługi Stron samodzielnie pozyskują informacje z dostępnych systemów:

- system MF (rozliczenie podatkowe)
- system pesel (dane osobowe)
- system ZUS (udostępnienie danych)
- system EKSMOoN (dane o niepełnosprawności)

co pozwala za szybszą weryfikację złożonego przez stronę wniosku.

14. ZESPÓŁ SAMODZIELNYCH STANOWISK

Zespół samodzielnych stanowisk wykonuje zadania:

- a) związane z kontrolą zarządczą,
- b) związane z aktualizacją i obsługą Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ruda Śląska na lata 2015-2030,
- c) związane z przeprowadzaniem kontroli,
- d) związane z przeprowadzaniem audytu wewnętrznego,
- e) związane z ochroną danych osobowych.

W ramach zadań realizowanych przez **stanowisko ds. kontroli** przeprowadzono ogółem 8 kontroli, w tym 7 kontroli zgodnie z planem kontroli i 1 kontrolę poza planem.

Kontroli poddano:

1. Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza- Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w Rudzie Śląskiej ul. Piłsudskiego 43.
2. Polski Czerwony Krzyż - Śląski Oddział Okręgowy z siedzibą w Katowicach - Schronisko PCK dla bezdomnych w Rudzie Śląskiej ul. Przy Kolei 7.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej ul. Ballestremów 16.
4. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach ul. Bolesławska 23.
5. Ośrodek Święta Elżbieta- Dom Pomocy Społecznej Święta Elżbieta w Rudzie Śląskiej ul. Wolności 30.
6. Ośrodek Święta Elżbieta- Świetlica Socjoterapeutyczna w dzielnicy Wirek w Rudzie Śląskiej ul. Ściegiennego 6.
7. Stowarzyszenie Świętego Filipa Nereusza- Ognisko Wychowawcze im. Św. Jana Bosco w Rudzie Śląskiej ul. 11-go Listopada 11a.

8. Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych „Najświętsze Serce Jezusa”- Warsztat Terapii Zajęciowej w Rudzie Śląskiej ul. Kłodnicka 91.

Sporządzono łącznie 8 protokołów kontroli, wydano 5 zaleceń pokontrolnych, w tym 1 zalecenia pokontrolne dla jednostki, w której kontrolę przeprowadzono w 2017r.

Opracowano plan kontroli na 2019r.

W niektórych kontrolach uczestniczyli upoważnieni pracownicy innych działów, zespołów celem wsparcia merytorycznego.

W roku sprawozdawczym **audytor wewnętrzny** przeprowadził trzy zadania audytowe zgodnie z planem audytu na 2018r.:

1. Zakresy czynności pracowników DPŚ (Dział Pomocy Środowiskowej),
2. Realizacja opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi (Dział Opieki nad Osobami Starszymi i Niepełnosprawnymi),
3. Polityka Bezpieczeństwa Informacji (Administrator Bezpieczeństwa Informacji) - zadanie przeprowadzane co roku z uwagi na obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji zgodnie z § 20 ust.2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

W 2018 r. audytor wewnętrzny sporządził plan audytu na 2019 r. oraz sprawozdanie z realizacji planu audytu wewnętrznego za rok 2017.

W roku sprawozdawczym **Inspektor Ochrony Danych** przeprowadził 3 sprawdzenia planowe zgodnie z planem sprawdzeń na 2018r.

Sprawdzeniu poddano następujące zbiory:

1. Zbiór danych pracowników MOPS oraz osób, które podpisały z MOPS umowy cywilno - prawne - za który odpowiada Dział Organizacji i Spraw Pracowniczych oraz Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią w miejscu,
2. Korespondencja Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej - za który odpowiada Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią w miejscu,
3. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych - za który odpowiada Dział Organizacji i Spraw Pracowniczych.

W związku z przeprowadzonymi sprawdzeniami sporządzono 4 protokoły, w tym 1 protokół ze sprawdzenia przeprowadzonego w grudniu 2017r. (zbiór piecza zastępcza). Wszystkie sprawdzenia planowe zostały przeprowadzone wspólnie z Administratorem Systemów Informatycznych.

Ponadto Inspektor Ochrony Danych w 2018r. przeszkolił 262 osoby z zakresu ochrony danych osobowych oraz dokonał 3 aktualizacji polityki bezpieczeństwa, zostało wydane 1 pismo okólne dotyczące

przestrzegania postanowień instrukcji zarządzania systemem informatycznym oraz przepisów wewnętrznych dotyczących ochrony danych osobowych.

15. SAMODZIELNE STANOWISKO GŁÓWNEGO SPECJALISTY ds. ANALIZ SPOŁECZNYCH

W 2018 roku zrealizowane następujące zadania:

1. „Analiza powodów ubiegania się o pomoc społeczną w latach 2015-2017”, którą opracowano na podstawie:
  - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
  - informacji zawartych w sprawozdaniach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
  - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
2. „Analiza powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2017 roku”, którą opracowano na podstawie:
  - danych zawartych w systemie informatycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
  - danych Głównego Urzędu Statystycznego.
3. Ewaluacja „Aktywny samorząd”, którą przygotowano na podstawie:
  - skonstruowanych kwestionariuszy ankiet,
  - opracowania zebranych danych w wersji statystycznej i tabelarycznej,
  - opracowania w wersji opisowej.

16. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO PRAWNE

Specjalistyczne poradnictwo prawne świadczone jest na podstawie:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz. 1508, z późn. zm.)
  - art. 19.2 Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa.
  - art. 46.1 Poradnictwo specjalistyczne, szczególnie prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na dochód.
  - art. 46.2 Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.
2. ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz.U. z 2018r., poz. 998, z późn. zm.)
  - art.10.3. Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:
    - 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego

2) pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.

W roku 2018 Główny Specjalista udzielił **283** konsultacji prawnych, w tym **162** dla rodzin z dziećmi i **19** dla rodzin zastępczych.

Najczęściej pomocy prawnej udzielano w sprawach:

- zasądzenia oraz podwyższenia alimentów na dzieci,
- odwołań do sądu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- zasądzenia od pracodawców na rzecz pracowników odszkodowań i wynagrodzenia,
- uregulowania kontaktów z dziećmi,
- dotyczących wyłączenia spod egzekucji komorniczej świadczeń społecznych, zasiłków rodzinnych i alimentów,
- wykonywania władzy rodzicielskiej.

Ponadto:

- sporządzono:
  - 15 pozwów o alimenty na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
  - 12 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,
  - 6 wniosków o leczenie psychiatryczne bez zgody,
  - 20 pism w ramach korespondencji z sądami powszechnymi i prokuraturą;
- 109 razy reprezentowano Dyrektora MOPS w sprawach przed sądami powszechnymi;
- udzielono 132 konsultacji i porad prawnych pracownikom socjalnym i innym pracownikom MOPS - indywidualnych i w ramach zespołów interdyscyplinarnych prowadzonych przez pracowników socjalnych;
- objęto kuratelą kolejnych 27 dłużników alimentacyjnych nieznanymi z miejsca pobytu (według stanu na koniec 2018r. Główny Specjalista był kuratorem dla 304 dłużników alimentacyjnych nieznanymi z miejsca pobytu);
- dwukrotnie, w miesiącu marcu i październiku, prowadzono szkolenie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego dla kandydatów na rodziny zastępcze.

17. DZIAŁ TECHNICZNO - GOSPODARCZY z KANCELARIĄ

W roku 2018 Dział Techniczno - Gospodarczy z Kancelarią wykonywał następujące zadania:

1. Przeprowadził postępowania zgodnie z ustawą Prawo Zamówień Publicznych o:
  - 1) świadczenie usług pocztowych oraz realizację doręczeń przekazów pocztowych (z zastosowaniem przepisów o usługach społecznych),
  - 2) realizację bonów towarowych dla osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego (500+);
  - 3) realizację talonów dla osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;

- 4) przygotowanie, dostarczenie i wydanie gorącego posiłku osobom potrzebującym z terenu Miasta Ruda Śląska (z zastosowaniem przepisów o usługach społecznych);
2. Na podstawie rozeznania rynku udzielono następujących zamówień o wartości nie przekraczającej równowartości kwoty 30.000 Euro, których realizacja miała miejsce na podstawie przygotowanych umów:
- 1) zakup i dostawa materiałów biurowych;
  - 2) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek oraz akcesoriów komputerowych;
  - 3) zakup i dostawa materiałów eksploatacyjnych do kserokopiarek;
  - 4) zakup i dostawa środków czystości,
  - 5) konserwacja i naprawy kserokopiarek i telefaksów,
  - 6) usługi monitorowania i konserwacji systemów alarmowych,
  - 7) zakup i dostawa biletów komunikacji miejskiej (we współpracy Działem Organizacji i Spraw Pracowniczych),
  - 8) wykonanie usług przewozu osób wykonujących prace społecznie użyteczne,
  - 9) wykonywanie usług przewozu sanitarnego (zabezpieczenia dzieci i przewóz osób dorosłych do domów pomocy społecznej),
  - 10) świadczenie usług pogrzebowych,
  - 11) wykonanie i dostawa druków wniosków, wywiadów, oświadczeń, itp.
3. Na podstawie zebranych ofert i jednorazowych zamówień dokonano zakupu towarów i usług: konserwacja i naprawa gaśnic w obiektach MOPS, zakup kserokopiarek, wymiana z przebudową instalacji klimatyzacji na I piętrze budynku przy ul. Markowej 20, wymiana jednostki wewnętrznej instalacji klimatyzacji w sali konferencyjnej w budynku przy ul. Markowej 20, rozbudowa o kamery zewnętrzne instalacji monitoringu wizyjnego w budynku przy ul. Markowej 20, remont toalety dla pracowników w budynku przy ul. Markowej 22, konserwacje kotłów gazowych dwufunkcyjnych, drobne zakupy na potrzeby bieżącej działalności Ośrodka- materiały do napraw, narzędzia, wyposażenie pomieszczeń w telefony, czajniki, itp., zakup mebli i wyposażenia wnętrz biurowych, zakup gazów obronnych dla pracowników pracujących w terenie, zakup kserokopiarek dla Sekcji Obsługi Stron.
4. Sporządzono umowy na wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych.
5. Uprawnieni pracownicy Działu wydawali osobom korzystającym z pomocy MOPS karty przedpłacone, dostarczane przez ING Bank Śląski, służące do wypłaty zasiłków realizowanych przez Ośrodek, pomagając wielokrotnie w aktywowaniu tych kart i wyjaśniając kwestie sporne wymagające kontaktu z bankiem.
6. Współpraca z Działem Klub Integracji Społecznej w realizacji zadań z wykorzystaniem pracowników społecznie użytecznych.
7. W ciągu minionego roku pracownicy działającej w ramach Działu Kancelarii zarejestrowali i nadali za pośrednictwem Poczty Polskiej **69 333 sztuki** różnego rodzaju przesyłek. Równocześnie zajmowali się obsługą zwrotów i rozdziałem potwierdzeń odbioru, a ponadto obsługiwali pocztę elektroniczną oraz centralę telefoniczną, skaner i fax.

8. Przyjmowanie z innych działów materiałów do archiwum zakładowego, jak również udostępnianie na wniosek dokumentacji przechowywanej w archiwum.
9. Wyznaczenie zadań i nadzorowanie pracy osób skierowanych przez Sąd Rejonowy do odpracowania orzeczonych kar.
10. Wykonywanie drobnych napraw i prac konserwacyjnych w siedzibie MOPS, Sekcjach Pracowników Socjalnych mieszkaniach chronionych i readaptacyjnych, w tym:
  - naprawy urządzeń sanitarnych;
  - wymiany żarówek i świetlówek;
  - naprawy mebli biurowych, czajników, zamków, żaluzji, itp.;
  - wiercenie otworów, osadzanie kołków, montaż tablic, pótek, itp..
11. Obsługa mieszkań chronionych i readaptacyjnych przez comiesięczne doładowywanie energii elektrycznej w mieszkaniach wyposażonych w liczniki przedpłatowe, podawanie odczytów wodomierzy do GSM „Luiza”, rozliczanie faktur za użytkowanie mieszkań.
12. Odbieranie od mieszkańców zbędnej odzieży i zabawek.
13. Przekazywanie we współpracy z pracownikami socjalnymi adresów do dystrybucji drewna pochodzącego z wycinek prowadzonych na terenie Miasta, z przeznaczeniem dla osób korzystających z pomocy Ośrodka.
14. Wykonywanie szeregu działań związanych z codzienną działalnością Ośrodka oraz powiązanych pośrednio z działalnością MOPS, w tym:
  - a) prowadzenie i aktualizacja Biuletynu Informacji Publicznej,
  - b) prowadzenie rejestru umów zawieranych przez MOPS,
  - c) przygotowanie i edycja informacji i ogłoszeń dotyczących działalności bieżącej MOPS oraz rozmieszczanie tych ogłoszeń w ustalonych miejscach,
  - d) kontrola wydatków na połączenia telefoniczne stacjonarne i komórkowe,
  - e) miesięczne rozliczenia mediów, usług telekomunikacyjnych i innych usług wykorzystywanych na potrzeby Działów zajmujących się wyplatą świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
  - f) aktualizacja list telefonów służbowych- komórkowych i stacjonarnych,
  - g) zamawianie pieczętek, tablic i druków,
  - h) zapewnienie ubezpieczenia pomieszczeń biurowych i sprzętu komputerowego,
  - i) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń i płatności,
  - j) zastępstwa w sekretariacie,
  - k) sprzątnięcie pomieszczeń biurowych i powierzchni użytkowych MOPS,
  - l) współpraca z Działem Finansowo - Księgowym w zakresie rozliczeń z właścicielami i zarządcami budynków, w których znajdują się mieszkania MOPS, itp.,
  - m) przygotowanie sali konferencyjnej do spotkań, szkoleń, udział w przygotowaniu konferencji, itp.

18. PEŁNOMOCNIK PREZYDENTA MIASTA DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W 2018 r. Pełnomocnik wykonywał następujące działania:

1. Współpraca z przedstawicielami: administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych i pożytku publicznego, miejskich jednostek organizacyjnych - w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych.
2. Koordynowanie działań związanych z przygotowaniem przez Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej „Bona Fides” Raportu dotyczącego wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej.
3. Koordynowanie działań związanych z organizacją obchodów Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych:
  - a) przygotowanie, organizacja i prowadzenie spotkań z przedstawicielami władz miasta oraz zaproszonych środowisk osób niepełnosprawnych (instytucji, stowarzyszeń, organizacji skupiających osoby niepełnosprawne i działających na ich rzecz) w celu wypracowania koncepcji obchodów i harmonogramu imprez w poszczególnych dzielnicach,
  - b) udział w imprezach zorganizowanych w ramach obchodów Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych,
  - c) przygotowanie informacji dla mediów na temat obchodów Tygodnia Godności Osób Niepełnosprawnych.
4. Udział w konferencjach dotyczących osób niepełnosprawnych.
5. Udział w spotkaniach i uroczystościach organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ośrodki wsparcia.
6. Udział w imprezach kulturalnych oraz zawodach sportowych organizowanych dla osób niepełnosprawnych (otwarcie i zamknięcie zawodów, wręczenie nagród):
  - a) Regionalny Turniej Piłki Nożnej Olimpiad Specjalnych na Stadionie GKS Grunwald,
  - b) Regionalny Turniej w Halowej Piłce Nożnej Olimpiad Specjalnych - Hala MOSiR w Halembie,
  - c) Regionalny Turniej w Tenisie Stołowym Olimpiad Specjalnych - Hala MOSiR w Halembie.
7. Udział w pracach Komisji Konkursowej rozpatrującej oferty fundacji i organizacji pozarządowych na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
8. Analizowanie i usystematyzowanie potrzeb osób niepełnosprawnych związanych z ich pełnym dostępem do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym:
  - a) diagnozowanie potrzeb związanych z rehabilitacją społeczną,
  - b) gromadzenie danych dotyczących osób niepełnosprawnych w Rudzie Śląskiej,
  - c) aktualizowanie Informatora - bazy informacji dla osób niepełnosprawnych o podstawowych uprawnieniach i ulgach, stowarzyszeniach, fundacjach, organizacjach pożytku publicznego, ośrodkach wsparcia działających na terenie Rudy Śląskiej.
9. Przyjmowanie i rozpatrywanie uwag i wniosków osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.
10. Udzielanie porad i informacji osobom niepełnosprawnym, ich opiekunom i członkom rodzin o przysługujących uprawnieniach i ulgach oraz zadaniach realizowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych: dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych,

zaopatrzenia w środki pomocnicze i ortopedyczne, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz uzyskania stopnia niepełnosprawności, karty parkingowej, legitymacji osoby niepełnosprawnej, uzyskania świadczeń i zasiłków z pomocy społecznej, możliwości uzyskania pomocy w postaci usług opiekuńczych dla niepełnosprawnych członków rodziny zamieszkałych oddzielnie oraz umieszczeniem osoby starszej i niepełnosprawnej w domu pomocy społecznej.

11. Obsługa Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich integracji ze społeczeństwem "Ruda Śląska - miastem przyjaznym osobom niepełnosprawnym":
  - a) konsultacje z realizatorami projektów,
  - b) sporządzanie aktualizacji projektów na 2018 rok,
  - c) sporządzenie sprawozdania z realizacji projektów za 2017 rok.

VI. ZASOBY KADROWE MOPS

Wykaz pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej wg stanowisk na dzień 31.12.2018r. (stan zatrudnienia łącznie 293 osoby), co stanowiło 286,63 etaty w tym 8 osób (6,75 etatu) przebywało na urloпах wychowawczych a 2 na świadczeniu rehabilitacyjnym.

L.p.	Stanowisko	osoby
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	1
3.	Radca prawny	1
4.	Audytor wewnętrzny	1
5.	Główny księgowy	1
6.	Zastępca głównego księgowego	1
7.	Kierownik działu	15
8.	Zastępca kierownika działu	6
9.	Kierownik sekcji	2
10.	Główny specjalista	3
11.	Starszy specjalista	5
12.	Starszy specjalista ds. BHP	1
13.	Specjalista	14
14.	Konsultant - koordynator	2
15.	Konsultant	9
16.	Psycholog	6
17.	Terapeuta	1
18.	Kierownik Sekcji Pracowników Socjalnych	6
19.	Starszy specjalista pracy socjalnej -koordynator	2
20.	Starszy specjalista pracy socjalnej	1
21.	Specjalista pracy socjalnej	41
22.	Starszy pracownik socjalny	16
23.	Pracownik socjalny	10
24.	Aspirant pracy socjalnej	8
25.	Starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	6
26.	Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	2
27.	Starszy asystent rodziny	1
28.	Asystent rodziny	3
29.	Młodszy asystent rodziny	7
30.	Starsza księgowka	4
31.	Księgowka	5
32.	Starszy informatyk	1

33.	Informatyk	2
34.	Starszy inspektor	29
35.	Inspektor	10
36.	Podinspektor	23
37.	Referent	11
38.	Pomoc administracyjna	16
39.	Sekretarka	1
40.	Magazynier	1
41.	Sprzątaczk	13
42.	Robotnik gospodarczy	2
43.	Instruktor reintegracji zawodowej	1
44.	Inspektor Ochrony Danych	1
	RAZEM	293

W roku 2018 (stan na 31.12.2018) na podstawie umów na czas określony oraz w celu zastępstwa za nieobecnego pracownika zatrudnionych było łącznie **36 osób**, w tym w ciągu roku po naborze na wolne stanowisko urzędnicze zatrudniono **12 osób**.

W roku 2018 ogółem 7 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej podnosiło kwalifikacje zawodowe w formach szkolnych na studiach wyższych zawodowych i uzupełniających studiach magisterskich.

Liczba osób podnoszących kwalifikacje w trakcie roku 2018, w formach szkolnych (studia licencjackie, inżynierskie i jednolite magisterskie, uzupełniające studia magisterskie) - 7 osób.

W 2018 roku 4 osoby ukończyły studia magisterskie i 1 osoba licencjackie.

Wykształcenie pracowników Ośrodka:

- wyższe - 220 osób,
- średnie - 62 osoby (19 średnie zawodowe i 21 ogólnokształcące + 22 policealne),
- zasadnicze zawodowe - 6 osób,
- podstawowe - 5 osób.

Szkolenia pracowników

Ilość odbytych szkoleń ogółem - **70**

w tym:

- szkolenia płatne - **20**
- szkolenia bezpłatne - **50**

W 2018 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej uczestniczyli m.in. w następujących szkoleniach i konferencjach:

- Świadczenie wychowawcze 500+ - aktualne problemy.

- Kadry 2018.
- Nowe Obowiązki Publikacyjne na stronach BIP.
- Szkolenie z obsługi oprogramowania TT-Pomoc i TT-Piecza zastępcza.
- Świadczenia Rodzinne 2018 - aktualne problemy.
- Ochrona danych osobowych w systemie pomocy społecznej.
- I Ogólnopolskie Spotkanie Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej i Jednostek Samorządu Terytorialnego pn. „Kierunek-dziecko”.
- Przyznawanie i obliczanie wysokości dodatków mieszkaniowych oraz dodatków energetycznych.
- Wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie stypendium szkolnego i zasiłku po nowelizacji KPA.
- Dobry start 300+, Świadczenie wychowawcze 500+ - aktualne problemy.
- Zmiany w polityce rachunkowości w 2018 r.
- Konferencja Naukowa "FAS wśród innych zaburzeń neurorozwojowych".
- Dwie nowelizacje ustawy Prawo zamówień publicznych.
- Czas pracy 2019 - wyjaśnienia, przykłady, wzory.
- Kadry 2019 - zmiany od 1 stycznia 2019 r.
- Świadczenia rodzinne, 500+.
- Konferencja "Współczesne wyzwania dla kadry kierowniczej Ośrodków Pomocy Społecznej".
- Posiłek w domu i szkole nowy rządowy program na lata 2019-2023 oraz Domy Pomocy Społecznej.
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w 2018 r z uwzględnieniem RODO.
- Ustalanie prawa oraz tryb i zasady określania wysokości dodatku mieszkaniowego. Warunki uzyskania dodatku energetycznego.
- Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - rola rodzin wspierających.
- Konferencja "Rodzina w centrum uwagi".
- Wybrane zagadnienia prawne z obszaru wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.
- Zaburzenia ze spektrum autyzmu.
- Warsztat pracy asystentów rodzin.
- Zagadnienia więzi i przywiązania.
- Szkolenie z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego.
- FAS - diagnoza i formy pomocy.
- Konferencja „Myśląc Ojczyzna ... Obywatelskość i patriotyzm w setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę”
- Konferencja "Rodzina zastępcza - otwarte serca dla dzieci".
- Szkolenie w ramach programu „Czyste powietrze”.
- Holenderski i niemiecki rynek pracy - co musisz wiedzieć przed podjęciem decyzji o pracy zarobkowej?
- Konferencja "Rodzina - wartość, która łączy".
- Szkolenie organizowane przez I Zespól Kuratorskiej Służby Sądowej.

- XIII Ogólnopolskie Forum PCPR i MOPR „Zawsze z Rodziną”.
- Wzmocnienie zdrowia psychicznego osób pracujących w zakresie radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy oraz umiejętności zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym.
- Konferencja "Dialog Motywacja Rodzina System Wspierania Rodzicielstwa Zastępczego".
- Warsztaty techniczne organizowane przez QNAP.
- Konferencja "Razem czy osobno - kompetencje w pomocy społecznej i opiece zdrowotnej stan i kierunki rozwoju".
- Konferencja edukacyjna "Kooperacje 3D - korzyści, konieczność, kompetencje".
- Konferencja "Realizacja i finansowanie gminnych programów profilaktyki uzależnień".
- Projekt "Świat dotyku i dźwięku bez tajemnic - zwiększenie kompetencji i umiejętności otoczenia osób niepełnosprawnych".
- Prawo zamówień publicznych i zasada konkurencyjności w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Zlecenie zadań publicznych w obszarze wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach w pracy z rodziną wieloproblemową.
- Skuteczne motywowanie i ocenianie pracowników.
- Ochrona danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON.
- Konferencja "Opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób zależnych w perspektywie rozwiązań krajowych i zagranicznych".
- Rozdzielenie pracy socjalnej od świadczeń - między teorią a praktyką.
- Konferencja "Pokonać bezdomność".
- Seminarium interdyscyplinarne "Zranione dzieci - praca z wychowankami pieczy zastępczej".
- Konferencja „Blżej Funduszy Europejskich”.
- Warsztaty dot. tematyki HIV/AIDS.
- Zarządzania zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Podnoszenie kompetencji wzmacniających zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży jako wczesna profilaktyka depresji.
- Konferencja szkoleniowa na temat realizacji w województwie śląskim Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020.
- Dziecko doświadczające przemocy w rodzinie - diagnoza i pomoc.
- Konferencja "Senior w Rodzinie".
- Narkotyki i nowe substancje psychoaktywne - jak skutecznie pomóc nastolatkowi i jego rodzinie?
- Konferencja "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu - powiedz NIE używkom".
- Konferencja OWES.
- Formy udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Superwizja dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- Seminarium "Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020".
- Profesjonalna strona www. Jak pisać teksty do internetu.
- Facebook w praktyce.

Szkolenia, na które kierowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej obejmują szeroki zakres zagadnień merytorycznie adekwatny do wykonywanych działań oraz poszerzają już posiadaną wiedzę i podnoszą kwalifikacje uczestniczących w nich osób. Poszerzanie kwalifikacji i zdobywanie wiedzy ma bezpośrednie przełożenie na przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom Ośrodka wykonującym poszczególne zadania.

VII. PLAN POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2019 ROK

1. Realizacja świadczeń z zakresu pomocy społecznej uzależniona jest od przyznanych środków finansowych. W planie budżetu na 2019 rok zabezpieczono przede wszystkim środki na realizację programów „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 oraz gminnego programu ośtonowego „Pomoc miasta w zakresie dożywiania na lata 2019-2023.” Gmina zobowiązana jest do zabezpieczenia 40% kosztów tego zadania. W przypadku zasiłków celowych zabezpieczono środki na dofinansowanie ogrzania mieszkania, odzieży i obuwia oraz na realizację gminnych programów ośtonowych z zakresu pomocy społecznej, dlatego realizacja tych zadań w 2019 r. nastąpi w ramach zagwarantowanych w budżecie środków.
1. Stosownie do rozeznaczonych potrzeb udziela się świadczeń, w formie zasiłków okresowych, które są finansowane z budżetu państwa w wysokości 50% różnicy między dochodem osoby czy rodziny a kryterium dochodowym oraz zasiłków stałych, które w całości finansowane są z budżetu państwa. Środki te zostały zawarte w budżecie na 2019r., jednak w przypadku zmian związanych ze wzrostem lub zmniejszeniem potrzeb mogą one być weryfikowane w trakcie roku.
2. Wykaz potrzeb w związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny zawarty jest w załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.
3. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej zawarty jest w załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.
4. Wejście w życie dnia 22 kwietnia 2012 roku Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 roku w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z dnia 22 marca 2012 roku, poz. 305) spowodowało, iż od 2015 roku zmniejszyła się liczba mieszkań chronionych funkcjonujących na terenie miasta. Jedynie 3 mieszkania spełniają standardy określone w wym. Rozporządzeniu. Są to oba mieszkania dla osób starszych oraz mieszkanie dla osób z zaburzeniami psychicznymi przy Ośrodku Najświętsze Serce Jezusa w Rudzie Śląskiej Halemba. Wejście w życie Rozporządzenia w sprawie mieszkań chronionych powoduje zwiększenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych po stronie samorządu. W szczególności spowodowane jest to koniecznością zwiększenia udziału wielu specjalistów, ewentualnie zatrudnieniu nowych.
5. W związku z realizacją programu „Za życiem” planowane jest utworzenie mieszkania chronionego dla osób niepełnosprawnych. Pomimo możliwości pozyskania środków zewnętrznych nie pokryją one w całości kosztów realizacji zadania. Aktualnie prowadzona jest diagnoza potrzeb i poczynione są przygotowania do ustalenia kosztów realizacji zadania.

6. Z roku na rok zwiększa się liczba osób - mieszkańców Rudy Śląskiej, które ze względu na wiek, stan zdrowia wymagają pomocy całodobowej w formie umieszczenia w domach pomocy społecznej. Wzrost liczby osób na „nowych zasadach” wymagających tej formy pomocy, wzrastające koszty utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej z roku na rok wymagają większych środków samorządowych niezbędnych do realizacji zadania. Ponadto z uwagi na znacznie pogarszający się stan zdrowia psychicznego naszych mieszkańców, w szczególności mężczyzn, konieczne jest zabezpieczenie ich w DPS odpowiedniego typu znajdujących się poza terenem Miasta, co w konsekwencji powoduje wzrost wydatków Miasta to na zadanie.
7. W Rudzie Śląskiej wzrasta liczba osób niepełnosprawnych wymagających wsparcia i zwracających się o udzielenie dofinansowania ze środków PFRON. Zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej są zadaniami ustawowymi, lecz ilość środków z PFRON jest niewystarczająca na ich realizację, nieadekwatna do potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Miasta. Powoduje to, że nie jest możliwe udzielenie wszystkim osobom niepełnosprawnym pomocy. Często czekają na nią miesiącami a nawet latami. Nie możliwym jest więc na bieżąco likwidowanie barier, czy też udzielanie dofinansowania do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne. Sytuacja ta powoduje wzrost frustracji i niezadowolenia wśród naszych klientów. Stąd środki przeznaczane przez PFRON powinny być znacznie wyższe, by zaspokoić potrzeby osób niepełnosprawnych.
8. Prace społecznie użyteczne są w Ośrodku sprawdzoną formą aktywizacji osób bezrobotnych. Ta forma pracy z klientem jest istotnym elementem pracy socjalnej, a prace społecznie są ważnym narzędziem w aktywizacji społeczno- zawodowej klienta pomocy społecznej. Ta forma działania nie ma na celu tylko aspektów zawodowych, ale pozwala także na naukę dyscypliny, obowiązkowości, zapobiega demoralizacji i wykluczeniu społecznemu. W aktualnych przepisach pomocy społecznej brakuje obowiązkowego narzędzia aktywizacji społeczno- zawodowej, które dawałyby możliwości aktywizacji bezrobotnych klientów pomocy społecznej bez generowania dodatkowych kosztów dla Ośrodka.
9. Zmiany w ustawie o pomocy społecznej dotyczące osób bezdomnych spowodowały, że osoby, które posiadają dochód wyższy niż ustawowe kryterium, nie płacą nic za pobyt w noclegowni. Taka sytuacja wpływa demoralizująco na osoby bezdomne, nie motywuje do zmiany swojej sytuacji życiowej ani do wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za swoje życie. Ponadto zmiany w przepisach spowodowały, że pobyt w ogrzewalni czy noclegowni nie wymaga wydania decyzji administracyjnych, co z kolei powoduje brak możliwości wpływu pracownika socjalnego na osobę bezdomną i niemożność skutecznej pomocy tym osobom. Wskazany jest powrót do skierowań do noclegowni w formie decyzji administracyjnych.
10. Środki na wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem” oraz świadczeń wychowawczych pozyskujemy w całości z budżetu państwa. Natomiast

pomoc materialna dla uczniów finansowana jest w 80% z budżetu państwa, a pozostałe 20% ze środków własnych. Ogromnym wyzwaniem przy realizacji powierzonych zadań jest rozpoczynający się każdego roku nowy okres, na który ustalane jest prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz pomocy materialnej dla uczniów, co wiąże się ze wzmożoną pracą. W tym celu niezbędna jest praca w godzinach nadliczbowych, aby zachować przewidziane w ustawach terminy wydawania decyzji oraz płynność wypłat świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych oraz pomocy materialnej uczniom.

Środki na wypłatę wyżej wskazanych świadczeń stanowią największy składnik budżetu MOPS, ułatwiają życie mieszkańcom nie tylko korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej. Obsługa tych zadań, w sytuacji ciągłej zmiany przepisów, przysparza wiele trudności. Niezbędna jest zatem odpowiednia i dobrze wykwalifikowana kadra.

Ponadto zaznaczyć należy, że osoby uprawnione do pomocy materialnej uczniom i ich przedstawiciele, zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie stypendialnym, okazywali dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów o charakterze edukacyjnym na kwotę niższą niż wskazana w decyzji przyznającej. W związku z powyższym, mimo przysługującego prawa do stypendium szkolnego, świadczenie to nie zostało wypłacone lub zostało wypłacone zgodnie z przedstawionymi dowodami księgowymi. Dlatego też po zakończeniu roku szkolnego niewykorzystana kwota stypendium szkolnego zostaje uchylona.

11. Realizacja zleconych zadań z zakresu Funduszu Alimentacyjnego wymaga zaangażowania wystarczającej liczby pracowników oraz zakupu sprzętu gwarantującego bezproblemową obsługę techniczną. Stale nowelizowane przepisy ustaw, rozszerzanie katalogu świadczeń powoduje permanentną potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników, zakupu oprogramowania itd. Wobec tempa zachodzących zmian legislacyjnych oraz wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, wychowawczych, zasiłków dla opiekuna i stypendiów szkolnych nie można wykluczyć konieczności powiększenia obecnego stanu zatrudnienia, co pociągnie za sobą konieczność zakupu nowego sprzętu, powiększenia zasobów lokalowych itd. Wobec nieustannie postępujących zmian przepisów pracownicy stoją przed koniecznością ciągłego podnoszenia kwalifikacji poprzez branie udziału w szkoleniach tematycznych.
12. Stałą koniecznością jest podnoszenie poziomu wiedzy pracowników poprzez lekturę doktryny i orzecznictwa, co związane jest z koniecznością zakupu stosownej literatury przedmiotu, a szczególnie komentarzy tematycznych, zbiorów orzecznictwa itd. Główne potrzeby szkoleniowe to tematyka związana z: postępowaniem administracyjnym, ustawą o świadczeniach rodzinnych, zagadnień związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami i windykacją, ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, Kodeksu postępowania cywilnego i Kodeksu cywilnego, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

13. W związku z planowanym przekazaniem przez MPGM pomieszczeń mieszczących się w piwnicy budynku MOPS zachodzi konieczność remontu i dostosowania pomieszczeń do potrzeb Ośrodka. Również stały wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń jest związany z koniecznością gromadzenia i przechowywania większej liczby dokumentacji, co z kolei stwarza konieczność zakupu dodatkowych szaf kartotecznych służących do ich przechowywania oraz wymaga stałych działań archiwizacyjnych.